Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פֿאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 130/1425 | Łódź, Wtorek 5 Czerwca 1928 r. | זעקסטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דינסטאג יז סיון תרפ"ח | Nr. 130/1425

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471. | אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71.

פּעקין קאַפּיטולירט.

אַנ׳אַטענטאַט אויפ׳ן מאַרשאַל טשאַנג=סאָ=לין.

לאָנדאָן, 4. (ספּ. טעל.) די פאָרשטעדט פון פּעקין זענען נעכטען פאַרנומען געוואָרען דורכ׳ן דרום-מיליטער. די אַבטיילונגען פון גען. פענג האָבען אָנגעהויבען צו ראַבירען אויף דער גאַנצער ליניע.

מען רעכענט אומעטום, אַז דאָס איינגעהמען פון פּעקין וועט פאַרענדיגען דעם בירגער-קריג אין כינאַ.

אַ טייל פון פּעקין, וואו עס געפינען זיך די אויסלענדישע אַמבאַסאַדעס זענען אַרומגערינגעלט געוואָרען מיט שיצען-גרובען און שטעכעל-דראָטען. דער דאָזיגער קוואַרטאַל ווערט אָבגעהיט פון אַמעריקאַניש און יאַפּאַניש מיליטער.

לאָנדאָן, 4 (ספּ. טעל.) דער מאַרשאַל טשאַנג סאָ-לין האָט אין דער נאַכט פון שבת אויף זונטאָג, פאַר׳ן פאַרלאָזען פּעקין, בעפוילען צו פאַרעפענטליכען דורך ראַדיאָ און דורך אַפישען, אַז די קריגס-אָפּעראַציעס דאַרפען אָבגעשטעלט ווערען, און אַז דאָס כינעזישע פאָלק דאַרף מיט זיך אַליין רעגירען. לסוף דערקלערט טשאַנג-סאָ-לין, אַז ער איז פון תמיד אָן געוועזען אַ רודף שלום, און אַז פאַר דער גאַנצער וועלט, ווי אויך פאַר די קומענדיגע דורות איז זיין געוויסען ריין.

לאָנדאָן, 4. (אַטע) אויפ׳ן צוג, מיט וועלכען דער מאַרשאַל טשאַנג-סאָ-לין איז געפאָהרען פון פּעקין קיין מוקדען איז געמאַכט געוואָרען אַנ׳אַטענטאַט.

אומבעקאַנטע אַטענטאַטער האָבען אויפגעריסען אין דער לופט די באַהן-בריק אין דעם מאָמענט, ווען דער צוג איז אויף איהם אַרויף.

4 וואַגאָנען זענען צושמעטערט געוואָרען.

טשאַנג-סאָ-לין איז לייכט פערוואונדעט געוואָרען. ס׳איז דאָ אַ סך דער׳הרג׳עטע.

אורטייל אין ביאַליסטאָקער גרויסען פּאָליטישען פּראָצעס.

ביאַליסטאָק, 4 (א. ו.) היינט 4 בייטאָג איז אין היגען קרייז-געריכט אַרויסגעטראָגען געוואָרען דער אורטייל אין דעם גרויסען פּראָצעס געגען 136 בעשולדיגטע אין געהערען צו דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פון מערב-ווייס-רוסלאַנד.

צוויי בעשולדיגטע: יאַבוועט שעראָווא און וויערא כאַראַנושי זענען פער׳משפט געוואָרען צו 8 יאָהר שווערע תפיסה, און די גרעסטע צאָהל פון 1 יאָהר ביז 7 יאָהר טורמע.

בלויז 26 פּערזאָן זענען אָנערקענט געוואָרען פאַר אומשולדיג.

נאָכ׳ן איבערלייענען דעם אורטייל, האָט איינער פון די פער׳משפט׳ע אויסגערופען: „נידער מיט דער פאַשיסטישער רעגירונג"!

דערנאָך האָבען אַלע פעראורטיילטע אָפּגעזונגען אין רוסיש דעם „אינטערנאַציאָנאַל".

פּאָליציי האָט ליקווידירט די ענטשטאַנענע אוואַנטורע.

ביזטו אַ יוד — קריג קלעפּ,

מעגסטו אַפילו זיין דער גרעסטער יחסן!

בערלין, 4 (טעלעגראַפיש דורך י. ט. א.) דער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט פון דייטשען פאַרלאַמענט, האָפמאַן האָט פערעפענטליכט אַ מיטטיילונג, אין וועלכען ער שטעלט פעסט, אַז בעת דעם לעצטען קאָמוניסטישען צוזאַמענשטויס מיט דער פּאָליציי, האָט דער וויצע-פּרעזידענט פון דער בערלינער פּאָליציי, ווייס (אַ יוד) געוואָלט אָפּשטעלען דאָס געשלעג. ער האָט אָבער אַליין בעקומען מכות-רצח נעשלאָגען פון די פּאָליציאַנטען מיט גומענע שטעקענס, הגם ער האָט ערקלערט, אַז ער איז וויצע-פּרעזידענט פון דער בערלינער פּאָליציי.

גרויסער שטרייק אין ביאַליסטאָק

ביאַליסטאָק, 4. (א. ו.) היינט 10 אין דערפריה האָט זיך דאָ אָנגעהויבען אַ שטרייק, וועלכער נעהמט אַרום 40 פאַבריקען.

דער שטרייק געהט צו רוהיג.

היינט אין אָוועט קומט פאָר אַ פערזאַמלונג, וואָס איז צוזאַמענגערופען געוואָרען מיט׳ן צוועק צו אָנעהמען ווייטערע שריט אויף צו אויס׳פועל׳ן די 30 פּראָצ. הוספה.

שווער זיך צונויפצושמועסען...

וואַרשאָ. 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די פערהאַנדלונגען צווישען די פּוילישע און יודישע סוחרים וועגען אַ קאָנסאָלידאַציע צו די האַנדעלס-קאַמערען האָבען זיך געענדיגט מיט גאָרנישט.

די פּוילישע סוחרים טראָגען שוין מאָרגען אַריין אַ בעזונדערע פּוילישע ליסטע.

וואו איז פאַרט „איטאַליאַ"?

מילאַן, 4 (אַט"ע). „קאָריערע דעלאַ סיערא" ברענגט פאָלגענדע ידיעה פון קינגסבעי:

דער סאָוויעטישער קאָמיסאַר, פּראָפעסאָר אונשליכט, דער אָנפיהרער פון דער סאָוויעטישער רעטונגס-קאָמיסיע פון „איטאַליאַ" האָט געגעבען צו וויסען דער שיף „ציטאַ דע מילאַנאָ", אַז די סאָוויעטישע ראַדיאָ-סטאַציע, וואָס געפינט זיך ווייט אויף צפון האָט זונטאָג 8 אין אָוועט בעקומען פאָלגענדע ידיעה: „איטאַליאַ", ס. אָ. ס. ערד פון פראַנץ-יאָזעף. וואַהרשיינליך האַנדעלט זיך דאָ וועגען אַ סטאַציע, וואָס ליגט אויף צפון-מזרח פון אַרכאַנגעלסק.

דער „קאָריערע דע לאַ סיערא" גיט צו, אַז די דאָזיגע ידיעה איז נאָך נישט בעשטעטיגט געוואָרען פון פלאָט-מיניסטעריום.

לויה פון דעם לאָדזער רעפּאָרטער.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען די לויה פון דעם געוו. לאָדזער „קעניג פון די רעפּאָרטערען" וויינבוים-ווינאַגראַדאָוו, וועלכער האָט זיך גענומען דאָס לעבען.

מען האָט איהם געגעבען אַנ׳עהרען-קרקע אויפ׳ן בית-עולם, צו וועלכען ס׳האָט איהם מלוה-געווען אַ גרויסער עולם און צווישען זיי דער וויצע-פּרעזיצער פון דער יודישער קהלה-פערוואַלטונג משה פעלדשטיין, וועלכער איז זיינער אַ קרוב.

מספּיד געווען וויינבוימען האָט איינער פון די וואַרשאַווער רעפּאָרטערען.

4 דעלעגאַטען פון וואַרשאַ

צום אַלוועלטליכען זשורנאַליסטען=צוזאַמענפאָר.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש דורך י.ט.אַ.) צו דער בעראַטונג פון די אינטערנאַציאָנאַלע זשורנאַליסטען-פעדעראַציעס וואָס הויבט זיך אָן אין קעלן, האָט דער פּוילישער צענטראַלער זשורנאַליסטען-סינדיקאַט בעשלאָסען צו שיקען 4 דעלעגאַטען. צווישען די דעלעגאַטען געפינט זיך אויך ד"ר גאָטליב, דער פּרעזעס פון דער יודישער סעקציע פון וואַרשעווער זשורנאַליסטען-סינדיקאַט, וועלכער איז אויך אַ מיטגליד אין דער צענטראַלער פערוואַלטונג.

ד"ר גאָטליב איז שוין נעכטען אָפּגעפאָהרען קיין קעלן.

פער׳משפּט צום אַרויסשיקען

פון ארץ-ישראל.

יפו, 4 (טעלעגראַפיש דורך יט"א). דאָס יפו׳ער קרייז-געריכט האָט פער׳משפט די 2 יודען: חיים שלעזינגער און יוסף מאַסקין אויף 2 חדשים תפיסה און אַרויסגעשיקט צו ווערען פון לאַנד.

ההתסתדרות „תרבות" בפולניה סניף לודז.

מחר ביום ד׳ י"ח סיון (6/6) בשעה 8.30 בערב תתקיים

אספת = עם גדולה

על הנושא:

„לשאלת התרבות והחנוך העברי בגולה"

בהשתתפות ח"ה

ד"ר מ. קלומל, הציר לסיים יצחק גרינבוים, העו"ד א. לוינסון (ורשה), ד"ר א. טרטקובר, ד"ר א. רוזנבוים ומ. לימאן (לודז)

כרטיסים במחיר 50 גר. עד 2 זל. אפשר להשיג בקופת הפילהרמוניה

פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטש 20.

מאָרגען, מיטוואָך, 8.30 אָוונד קומט פאָר אַ גרויסע

פאָלקס = פערזאַמלונג

אויף דאָס טעמאַ: „די פּראָבלעמען פון דער העברעאישער קולטור און ערציהונג אין גלות"

מיט דער בעטייליגונג

בילעטען צום פּרייז פון 50 גר. ביז 2 זל. אין פילהאַרמאָניע-קאַסע

שיינט אייער געזונד און געלד!

קויפט נור

די זומער-לאַטשען

„Lekkochód"

וועלכע זענען בעקאַנט מיט זייער גוטסקייט, פערהיטען די פיס פון שווייס און רעוומאַטיזם.

לענקט אייער אויפמערקזאַמקייט אויף די אָריגינעלע פּאַטענט-מאַרקע „LEKKOCHÓD" Nr. 14391

הויפּט-פערקויף י. אבראַמאָוויטש, פּאָדזשעטשנאַ 15.

צו בעקומען אין אַלע בעסערע געשעפטען. 619

דאַנקזאַגונג.

דערמיט דריקען מיר אויס אונזער הארציגסטען דאַנק דעם אינסטרוקטאָר פון צושניידער-קורס ביים געזעלשאַפט „אָרט" דעם ה׳

א. ראַגאָזשינסקי, (פּיעטריקאָווער 85)

פאַר זיין בעמיהונג און מיר ווינשען איהם ערפאָלג ביי זיין ווייטערדיגער אַרבייט, ווי אויך דאַנקען מיר דער לייטונג דעם ה׳ א. פרידריך פאַר זיין גוטע בעהאַנדלונג.

די שילער פון 3-טען קורס ביי „אָרט".

702

Dr. med.

L. Pikielny

אוראָלאָג

ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאַזען- און האַרן קראַנקהייטען

Nawrot 8,

telefon 19-90.

אָנגענומען פון 4—7 אין אָוונט

הזכרה.

מאָרגען מיטוואָך, דעם 6-טען יוני 1928, 1 אַ זייגער בייטאָג, וועט אויפ׳ן בית-החיים פאָרקומען אַ הזכרה און די ענטהילונג פון דער מצבה פון אונזער אונפערגעסליכע נ"ע

ד"ר סאָניאַ ראַוויטש

(פון דערהיים ראַטנאַ)

וועגען וואָס עס טיילט מיט אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע

די פאַמיליע.

פוילישע נאטע צו די סאוויעטען.

די בודזשעט-וכוחים אויף דער נעכטיגער סיים-זיצונג.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). די פוילישע רעגירונג האָט ארויסגעשיקט אַ נאָטע צו דער סאָוויעטישער רעגירונג אין ענין וואָיצעכאָווסקי. אין דער נאָטע ווערט קודם-כל אָנגעוויזען, אַז שוין אין אויגוסט 1927 י. האָט די פוילישע רעגירונג געוואָרענט די פרעמדע, וואָס געניסען פון אַזיל רעכט, אַז זיי וועלען אַרויסגעשיקט ווערען אויב זיי וועלען שטערען די פריינדליכע פויליש-רוסישע בעציהונגען. אַ טייל זעענען טאַקע אַרויסגעשיקט געוואָרען. די עמיגראַנטישע פרעסע איז פאַר אַרויסטרעטונגען געגען דער סאָוויעטען-מאַכט קאָנפיסקירט געוואָרען. די נאָטע פראָטעסטירט גלייכצייטיג געגען דעם טאָן פון דער סאָוויעטישער פרעסע, פאַר וועלכען זי מאַכט פאַראַנטוואָרטליך די סאָוויעטישע רעגירונג.

נעכטען אין סיים.

וואַרשא, 4. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספאָנדענט) דער ענין מיט'ן סיים-דעפוטאַט וויזשיקאָווסקי איז היינט ווידער דערוועקט געוואָרען. דער סיים-מאַרשאַלעק האָט פעראָרדענט, אַז קיין פרעמדע פּערזאָנען זאָלען נישט קאָנטראָלירען קיין סטענאָגראַמען. רעפ. וויזשיקאָווסקי האָט ערקלערט אַז ער ציהט צוריק זיי ןאויסדרוק „ליגען“, און מיט דעם איז דער אינצידענט ערלעדיגט געוואָרען.

ווייטער האָט דער סיים-מאַרשאַלעק ערקלערט וועגען דעם אַרעסטירטען ווייסרוסישען רעפּוטאַט סטאַראנאָוויטש, אַז זיין פּראָצעס האָט זיך אָנגעהויבען נאָך איידער ער איז געוועהלט געוואָרען, דאַן האָט מען איהם רעכט געהאַט צו אַרעסטירען. דער קלוב קען שטעלען דעם אנטראַג וועגען בעפרייען דעם רעפּוטאַט. דער מאַרשאַלעק וועט אָבער נישט קענען אָנעהמען קיין שריט כל זמן דער פּאַרשלאַג איז נישט אָנגענומע ןגעוואָרען.

נאָכדעם איז מען צוגעטרעטען צו די בּיודזשעט-וכוחים, און אַ שנעלען טעמפּא זענען ןערלעדיגט געוואָרען די וכוחים איבּער בּילדונגס-מיניסטעריום, מיניסטאָרען-ראַט, בּיודזשעטען פון סיים, סענאַט מלוכה-פּרעזידענט, אויסערן-מיניסטעריום און דער רעפאָרם פון אינערן-מיניסטעריום.

וואַרשא, 4. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) אין אַ געשפּרעך מיט איי ער קאָרעספּאָנדענט האָט רעפּ. ר״ר טאָהן ערקלערט, אַז ער וועט נישט אַרויסטרעטען בּעת דער דעבּאַטע איבּער׳ן בּיודזשעט פון אויסערן-מיניסטעריום. ער האַלט אַז כל זמן די בּעציהונגען אין יודישען קאָלאָ וועלען זיך ניט איינשטעלען נאָרמאַל, איז זיין מיטאַרבּייט נישט מעגליך. אַלס אַלטער געניטער פּאַרלאַמענטאַריער וועט ער אַרבּייטען זעלבּסטשטענדיג, און אַליין, ער וועט אָבּער אויסערליך נישט אַרויסטרעטען און וועט נישט אַנטיילנעמען אין די אַרבּייטען פון קאָלאָ.

וואַרשאַ, 4 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דעפּוטאַט מאַלינאָווסקי האָט זיך געווענדעט צום סיים-מאַרשאַלעק, אַז ער זאָל בּעשטימען אַ מאַרשאַלעק-געריכט אין זיין ענין אין צוזאַמענהאַנג מיט די אַרויסטרעטונגען פון פר. בּעלישקאָווסקאַ. דער סיים-מאַרשאַלעק האָט בּעשטימט אַלס סוב-אַרבּיטער דעפּ. טשעטווערטינסקאַ (נ. ר.) און אַלס מיטגלידער דעפּ. וואַלעריאַן (פּויערען-פּאַרטיי) און פּישיקאָווסקי (איינסעל).

יודען אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנפערענץ פאַרן שוץ פון אויטאָרען-רעכט.

רוים (י.ט.א.) אין דער אינטערנאַציאָנאַלער קאָנפערענץ פאַר׳ן שוץ פון אויטאָרען-רעכט, וועלכע קומט איצט פאָר אין רוים, נעהמען אַנטייל אַלס רעגירונגס-דעלעגאַטען און עקספּערטען אויך פיל יודען. די יודישע מיטגלידער פון די פערשידענע דעלעגאַציעס בּעטייליגען זיך לעבּהאַפט אין די אַלגעמיינע דיסקוסיעס און אין דער אויסאַרבּייטונג פון דער נייער אויטאָרען-קאָנווענץ, וואָס איז דער הויפּטצוועק פון דער איצטיגער קאָנפערענץ. די קאָנווענץ דאַרף זיך אויך בּעציהען אויף ארץ-ישראל.

נישטאָ קיין אויסזיכטען אויף אַ יודישער רעפּרעזענטאַנץ אין ליטווישען סיים.

קאָוונא (י.ט.א.) לויט דער נייער געענדערטער ליטווישער קאָנסטיטוציע וועט די צאָהל דעפּוטאַטען פון ליטווישען סיים רעדוצירט ווערען פון 85 אויף 40 דעפּוטאַטען.

אין די יודישע קרייזען דריקט מען אויס די איבּערצייגונג, אַז אין דער איצטיגער לאַגע, אויפ׳ן יסוד פון די נייע קאָנסטיטוציע-פּאַרשריפטען אין דער נייער וואַהל-אָרדינאַציע זענען נישטאָ קיין שום אויסזיכטען דורכצופיהרען כאָטש איין איינציגען יודישען דעפּוטאַט. מען דאַרף זיך דעריבּער רעכענען דערמיט, אַז אין צוקונפטיגען ליטווישען סיים וועט אינגאַנצען נישט זיין קיין יודישע רעפּרעזענטאַנץ.

צוזאַמענפאָהר פון די איטאַליענישע ציוניסטען.

רוים, (י.ט.א.) די ציוניסטישע פעדעראַציע אין איטאַליען האָט צונויפגערופען דעם צוזאַמענפאָהר פון די איטאַליענישע ציוניסטען אויף דעם 10-טען און 11-טען יוני קיין מילאַן.

דאָס וועט זיין די ערשטע ציוניסטישע קאָנפערענץ נאָך אַן איבּעררייס פון 8 יאָהר, ווייל די לעצטע קאָנפערענץ פון די איטאַליענישע ציוניסטען איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין יאָהר 1920.

נייעס אויף דער יודישער גאַס!!! ערעפנונג היינט, דינסטאג, דעם 5-טען יוני, 6 אַ זייגער נאכמיטאג

CAFÈ-RESTAURANT

„CENTRAL“ צענטראַל

פעטריקאָווער 48, טעל. 11-62. אינה.: ז. געלרובּין.

ערשטקלאַסיגע שנעלע און סאָלידע בּעדינונג! דער בּופעט איז געשמאַק פּערזעהען אויפ׳ן וואַרשאָווער אַרט! יאַקאַל גרינדליך רעסטאַווירט! גאַבּינעטען פאַר גרופּעס!

אונטער דער לייטונג פון יוד. קוואַליפיצירטע, רענאָמירטע, גאַסטראָנאָמישע און קולינאַרע פאַכלייט פון וואַרשאַ.

פריהשטיק פון 7 פריה ביז 12 מיטאג. — שמאַקהאַפטיגע מיטאַגען

זונטאָג און יום-טוב — דאָפּעל-מוזיק. רייכהאַלטיגער מענו á la carte

אָוענד-בּריטעץ פון 8 אַ זייגער אין אָוונד — קאָנצערט פון ערשטקלאַסיגען אָרקעסטער.

בּעמערקונג: עס ווערען אָנגענומען בּעשטעלונגען אויף בּאַנקעטען, בּעלער און חתונות אויפ׳ן אָרט. אויפ׳ן פאַרלאַנג — אויסער׳ן לאָקאַל.

פּאַליסען

פון די רוסישע געזעלשאַפטען

„ראָסיאַ“, „פּעטערבּורגער“, „זשיטשע“ פון 1835

נעמט אָן צו רעגיסטרירען דאָס פערזיכערונגס-בּיוראָ פון

מ. שיינבּערג, ווסכאָדניאַ 39 טעלעפאָן 29-04.

טעגליך פון 9 פריה בּיז 4 פּאַרמיטאָג.

דינסטאג, דעם 19 יוני, 7 אַ זייגער אָוונד, וועט אין זאַל קאָלאָסעאום זאַכאָדניאַ 53 פאָרקומען

אַ גענעראַל-פערזאַמלונג

פון די מיטגלידער פון דער לאָדזשער קליינהענדלער בּאַנק אָגראָדאָוואַ 2

קאָאָפּעראַטיוו מיט בּעגרעניצטער פעראַנטוואָרטליכקייט

מיט פאָלגענדער טאָג אָרדנונג: 1) ערעפנונג; 2) וואַהלען פון אַ פּרעזידיום; 3) בּעריכטען פון יאָהר 1927; א) בּעריכטען פון פערוואַלטונג און ראַט; ב) פון דער רעוויז. פערבּאַנד פון יודישע קאָאָפּער. געז. אין פּוילען; 4) בּעשטעטיגען דעם בּילאַנס פאַר׳ן יאָהר 1927; 5) פערטיילונג פון ריוח; 6) וואַהלען פון ראַט און פערוואַלטונג פון די בּאַנק; 7) אָנעהמען דעם בּודזשעט אויף 1928; 8) בּעשטימען די העכסטע סומע וואָס די בּאַנק קען זיך בּאָרגען; 9) בּעשטימען די העכסטע סומע וואָס די בּאַנק קען אַרויסבּאָרגען אַ מיטגליד; 10) ענדערונגען פון איינינע פונקטען פון די סטאַטוטען.

די פערוואַלטונג.

בּעקאַנטמאַכונג.

לויט אַ בּעשלוס פון דער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון די איינשפּענער-בּעזיצער וועלכע איז פאָרגעקומען שבת, דעם 2-טען יוני אין פּאָקס-הויז זאַוואַדזקאַ 5, זענען אויסגעשלאָסען געוואָרען פון פעראיין פאָלגענדע 5 פערזאָן.

1) שלמה הערצבּערג, 2) אברהם דזשאַלאָשינסקי, 3) פייבל צוקער, 4) ישראל גאָטהעלף, 5) זלמן פיגלאַרזש, ווייל זיי האָבּען פערשפּרייט פאַלשע קלאַנגען אויף דעם איינשפּענער-בּעזיצער-פעראיין.

די פערוואַלטונג פון איינשפּענער-בּעזיצער-פעראיין

טרעזעס: יצחק דאַווידאָוויטש. זאַוואַדזקאַ 5.

בּעטפּעדערן ריינינגונג-אַנשטאַלט

E. FELSCH, Południowa 30

נעמט אָן צו ריינינגען פוך און פעדערען אויף די נייעסטע מאַשינען. 192

Dr. med.

Wolf Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 11 טעל. 34-72

פאַרטרעט פּראָוויזאָריש: פּיאָטריקאָווער 294 פון 12-3 נאָכמ. און דערהיים פון 5-6 אָוו.

טאָהרט איהר אויף ערהאַלונג געדענקט!

דאָס איהר מוזט איינקויפען אייערע קאָסמעטיק

ווי: פּערפומען, זייפען, געזיכטס-קרעמען, פּודער

נור אין די בּיליגסטע קוועלע פון דער ערשטער קאָנקורענץ-פּערפומעריע

S. BUCHWEITZ, PIOTRKOWSKA 22 Telefon Nr. 31-43.

אויסערגעוועהנליכע קאָנקורענץ פון

נייה מאַשינען

מאַכט בּעקאַנט די בּעוואוסטע

אַגענטורא שטשעשליווי

אויף אַלעקסאַנדריסקע 27 (מרדכי גאַבּעס-גאַס).

בּעמערקונג: אַלטע מאַשינען נעם איך אָהן פאַר קאַסע, רעפּאַראַטורען אויפ׳ן דע שטעל. 170

עלטערען!

פאַר 3 זלאָטעס אַ וואָך ווערט געלערנט מיט קינדער וואָס לערנען אין פאָלקס-שולען: חומש, רש״י נ״ך משניות, גמרא יהדות היסטאָריע, רעדען און שרייבּען העבּרעאיש און יודישע בּריות זעלבּסט צוזאַמענשטעלען דורכ׳ן געזאַמטען אָרטאָדאָקסישען העבּרעאישען לעהרער י. ד. ראַוועננפעלד, פּלאַץ װ. לנישמשי 6 קוואַרטיר 8. רעכטס 2 שט. ניעם. ס׳יוערן אויך אָנגענומען אַנפאַנגער פון 5 יאָהר אַן. אַ שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאָלג גאַראַנטירט!

Dr. med.

E·Szereszewska

Wiśniowa góra, Willa Krenicera.

קינדער-קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 10-11 פריה און פון 4-5½ נאָכמיטאָג.

די לייה-בּיבּליאָטעק

א. נ. פון א. אייזענשלאַס,

וועלכע געפינט זיך אויף פּאָלודניאָוואַ 11, לינקע אָפ.

איז טעטיג: מאָנטאָג און מיטוואָך פון 6-10 אָוונד און שבת פון 10-1 און פון 4-10 אָוונד.

איינשרייבען קען מען זיך יעדען טאָג פון 6-10 אָוו.

איך קויף און פערקויף מעבּעל

דיוואַנעס, פּעלצען, ניי-מאַשינען, גאַרדעראָבּען, סאַמאָוואַרען א.ז.וו. און צאָהל די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטשאַ 19 (דזיעלנאַ)

אין מעבּעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואוינונג שענקעוויטש 29)

בּיי מיר איז שטענדיג דאָ פערשידענע געניצטע מעבּעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 815

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער- און מויל-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בּעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבּאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9-7 אָוונד. צו בּיליגע פּרייזען.

50=סעסיע פון פעלקער=בונד=ראַט.

נעכטען האָט זיך אין גענף געעפענט די סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט. די נייע סעסיע פייערט אַ שטיקעל יובילעאום. דאָס איז די פופציגסטע סעסיע אין פערלויף פון די 8 יאָהר, וואָס די פעלקער-ליגע עקזיסטירט. דער פערלויף פון דער היינטיגער סעסיע וועט וואַהרשיינליך זיין אַ רוהיגער.

נאָר 3 וויכטיגערע פאָליטישע פראַגען געפינען זיך אויף דער טאָג-אָרדנונג: די ערשטע איז דער אונגאַריש-רומענישער סכסוך וועגען דער אָפטאַנטען-פראַגע. מיט דער דאָזיגער פראַגע האָט זיך שוין דער ראָט מעהר ווי איינמאָל בעשעפטיגט און וועגען איהר דעבאַטירט, בעת דער מערץ-סעסיע איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז ביידע ווערט פאָרגעלעגט, אַז צו דעם געמישטען אונגאַריש-רומענישען שידס-געריכט וועגען דער אָפטאַנטען-פראַגע זאָל מען נאָך צוגעבען 2 נייטראַלע ריכטער. דאָס דאָזיגע פערברייטערטע שידס-געריכט זאָל בעטראַכטען און ענטשיידען די אָנקלאַגע, פון די אונגאַרישע מלוכה-אָנגעהעריגע, וועמענס פערמעגענס זענען קאָנפיסקירט געוואָרען דורך רומעניען אין די געביטען, וואָס רומעניען האָט ערָאָבערט בעת דער מלחמה, דער אונגאַרישער פערטרעטער גראַף אַפּאָני האָט די דערמאָהנטע רעזאָלוציע גלייך אָנגענומען. דער רומענישער אויסערן-מיניסטער טיטולעסקו האָט זיין הסכמה אָפּהענגיג געמאַכט פון דער שטעלונג פון דער רומענישער רעגירונג. בעת דער איצטיגער סעסיע דאַרף דעריבער קלאָר ווערען, צי די רומענישע רעגירונג האָט אָנגענומען דעם פאָרשלאַג פון דער פעלקער-ליגע.

די צווייטע פּאָליטישע פראַגע, מיט וועלכע דער ראַט וועט זיך פערנעהמען איז דער ענין פון געוועהר-שמוגעל קיין אונגאַרן. ווי בעקאַנט, איז דער ענין אויף דער מערץ-סעסיע ערלעדיגט געוואָרען אויף דעם אופן, אַז די אויספאָרשונג איז איבערגעגעבען געוואָרען אַ קאָמיסיע, וועלכע איז בעשטאַנען פון די פערטרעטער פון האָלאַנד, פינלאַנד און טשילי. די דאָזיגע קאָמיסיע האָט צוגעצויגען עטליכע עקספּערטען. דער ראַט וועט דאָסמאָל אויסהערען דעם בעריכט פון דער אויספאָרשונג און אָננעהמען אַ שטעלונג. זייט דער לעצטער סעסיע איז אָבער אין דעם ענין פאָרגעקומען עפּיס אַזעלכעס, מיט וואָס דער ראַט וועט זיך אויך מוזען פערנעהמען און נעמליך: דער פּאָרזיצענדער פון דער דעמאָלסדיגער סעסיע טשענגלאָ האָט טעלעגראַפירט צום אונגאַרישען פרעמיער-מיניסטער, אַז ער זאָל נישט פערקויפען דאָס קאָנפיסקירטע געוועהר. עס ענטשטעהט דעריבער די פראַגע, צי צווישען איין סעסיע און דער צווייטער האָט דער מאָמענטאַלער פאָרזיצענדער פון ראַט דאָס רעכט אַרויסצוגעבען, וועלכע ס'איז פעראָרדנונגען.

אויף דער טאָג-אָרדנונג שטעהט אויך אַ רעפּאָרט איבער דעם רעזולטאַט פון די ליטוויש-פּוילישע אונטערהאַנדלונגען, וועלכע זענען ביז איצט נעפיהרט געוואָרען. אין וואָס פאַר אַ מאַסשטאַב עס וועט בעהאַנדעלט ווערען אין ראַט די פּויליש-ליטווישע פראַגע איז נאָך נישט פאָראויסצוזעהען. עס קען אָבער ווערען אינטערעסאַנט, ווייל צו דער סעסיע קומט דער ליטווישער פרעמיער וואָלדעמאַראַס.

עטוואָס וועט מען אויך רעדען פון דער פּויליש-דייטשער פראַגע. דער דייטשער פאָלקס-בונד אין פּוילישען אויבערשלעזיען האָט זיך געווענדעט צום ראַט וועגען דעם ענין פון דער מינדערהייטס-שול און וועגען דער בענוצונג פון דער דייטשער שפּראַך. דאָס זעלבע האָבען אָבער אויך געטון די פּאָליאַקען אין דייטשען אויבער-שלעזיען.

עס שטעהען אויך אויף דער טאָג-אָרדנונג די ליטוויש - פּוילישע און אַלבאַניש-גריכישע מינדערהייטס-פראַגען.

דעם פאָרזיץ פון דער סעסיע וועט פיהרען דער פערטרעטער פון קובאַ, בעטאַנקור.

ט.

Dr. Z. Rakowski

ספּעצ. פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-81.
שפּרעכשטונדען פון: 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אָן אין לעמשניצע, גזרושער 17 פון 10—11 און פון 2—3

איז דער אַמאַזאָנעז מלוכה!

פון מיינע ארץ=ישראל=איינדריקען

פון ש. טשערנאָוויץ.

ז'

דער אויטאָבוס האָט זיך מיט אַ פייף מיט מיר אָפּגעזעגענט און איז אין אַ וואָלקען שטויב נעלם געוואָרען אויף פתח תקוה'ער שאָסיי. און איך בין פון שליאַך אַראָפּ און אַוועק בלאָנדזשען אין דער סביבה פון שכנית ברוכוב.

מיין פריינד און ז'נ־תייזער פיהרט מיך צו דעם „זעהענסווירדיגן" דאָרטיגער פּונ'ם אַרבייטער פאָרשטעטעל. דער אַמפיטעאַטער. דאָרטען, זאָגט ער, זאַמעלט זיך אויף דער גאַנצער עולם פון רמת־גן, עיר גנים, בני ברק, נחלת יצחק, שכונת ברוכוב און מען הערט רעדעס, מען גיט פאָרשטעלונגען, מען שפּילט פוטבאָל — דאָרטען איז, הייסט עס, דער קולטור צענטרום פון גאַנצען געגענד, זעהר פיין. איך פאַנטאַזיר, שוין וועגען אַ מין אַמפיטעאַטער פון רוימישען סטיל, ווי דער, למשל, וואָס איז ענטדעקט געוואָרען אין סעבאַסטיא, די אַלטע שומרון, מיט מאַרמאָר־טרעפּ, מאַרמאָר־זיילען. און עס פאַנגט שוין אָן ביי מיר דער געוועהנליכער ערוואַרטונגס־פיבער, מיט. וועלכען מיר צייכענען זיך אויס אין ארץ־ישראל, צוגעהענדיג צו אַ היסטאָרישען פּלאַץ.

אַז איך בין צום אַמפיטעאַטער צוגעקומען, אַרויפקלעטערענדיג אויף אַ הויז־בערגעל, האָב איך געשוויגען. מיט קיין איין וואָרט, מיט קיין איין בעוועגונג, האָב איך מיין חבר מיין ענטוישונג געפיהל נישט אַרויסגעוויזען. ער האָט מיט התפעלות־אויסדרוקען מיר אָנגעוויזען דעם גרויסען טאָל, וואָס ליגט צווישען די בערג, אַ ווירקליך הערליכען טאָל, וואו דער עולם צוזעצט זיך אַרום און אַרום אויף די זייטען פון די בערג און הערט די רעדעס פון דער איפּמראָוויזירטער טריבונע אויפ'ן שפּיץ באַרג. נאָר איך בין מוחל די מאַרמאָר־טרעפּ — אויף גראָז און באַרג קען מען דען נישט קלעטערען? איך שטעל זיך פאָר די סצענע, דעם רעדנער, דאָס פּובליקום — גאַנץ אינטערעסאַנט דאַרף זיין אויף אַזאַ אָריגינעלע טריבונע צו שטעהען אין אַ שענעם זומער פאַרנאַכט אונטער'ן בלויען הימעל און רעגנען מיט ווערטער און גראַנקען־בליצען אויף אַ טויזענדער קעפּינען עולם. נאָר ווען איך קום הערען אַ רעדע וואָלט איך דעם רעדנער מחילה געבעטען און וואָלט זיך אַרויפגעכאַפּט אויפ'ן שפּיץ באַרג און וואָלט בעסער די אויגען אָנגעשטרענגט איידער די אויערען; איך וואָלט אַ בליק געוואָרפען אויף דער גלענצענדער סביבה. בערג און בערגעלעך, אָפּשפּאַלטונגען פון די הרי יהודה, און אויף זיי ליגען מאַלעריש פערשפּרייט באַרג אַרויף, באַרג אַראָפּ, די פערשירענע גרעסערע און קלענערע הייזער און הייזקעס. געצעלטען און באַראַקען, גערטנער און מאַראַנצען גערטנער, אָליווען און מאַנדלען־בוימער, פון שכונת ברוכוב, רמת־גן, עיר גנים, שפּעטער צו גרינען, העט־העט ווייט, ביים האָריזאָנט, די פּרדסים פון פתח־תקוה, און אַ ווייט ליגט בני־ברק, — און ווען איהר דערמאָהנט זיך, אַז מיט איינינע יאָהר צוריק, ווען מיר האָבען דאָ בעזוכט דעם פּלאַץ, איז נאָך דאָ נישט געווען קיין זכר פון דעם, אַז אַלץ אַרום איז געווען פּוסט און וויסט, ווי אַ ווילדער מדבר, מאַכט אויף אייך דער ראַזינער „אַמפיטעאַטער" אַ קאָלאָסאַלען איינדרוק— אַלס אַ ווירקליכער זעהענסווירדיגער וואונדער.

.2

אין דער אַמאַזאָנען־מלוכה, וואוהין מיין חבר האָט מיך אַריינגעפיהרט. האָב איך קיין פאַנצירען, קיין שווערדען און ביקסען נישט געפונען. די 28 מיידלעך, וואָס קענינען אין דעם ראָזינגען ווינקעל, האַלטען מלחמה נאָר מיט דער נאַטור. שוין פינף יאָהר ווי דאָ עקזיסטירט די פרויען אָדער מיידלעך־ווירטשאַפט. די דאָרפישע „עזרת נשים" איז געקומען אַלס רעזולטאַט פון בעוואוסטע פּאַראורטיילען, וועלכע הערשען אין אונזער, מאַנסבילשער וועלט געגען פרויען, לאָמיר זיך מודה זיין, אַז אין דער נשמה פון בעסטען און פּראָגרעסיווסטען פון אונז ליגט דער שר פון אונצוטרוי צו די פרויען־פעהינקייטען, צו דעם ערנסט פון זייער אַרבייט. און וויפיל עס האָבען נישט אַרויסגעוויזען די צעהן טויזענדער חלוצות אין ארץ ישראל גבורה און מסירות נפש, וויפיל זיי האָבען נישט געוויזען פעהינקייט צו אַלערליי עבודת פרך אין שטאָט און אין דאָרף, אויפ'ן שאָסיי און אין קבוצה, ביים האַקען שטיינער און גראָבען גריבער, ביים פלאַנצען און זייען, — דאָך פערהאַלטען זיך עד היום די קאָלאָניסטען הויפּטזעכליך, און די אַלטע קאָלאָניעס מיט אַ געוויסען אונצוטרוי צו דער פרויען־אַרבייט, און אַפילו די פון זיי, וועלכע בעשעפטיגען יודען אין די פּרדסים און ווייגגערטנער אין די יהודה־געגענדען — מיידען אויס די פרוי, האַלטענדיג, אַז זי איז נישט פעהיג צו שווערע אַרבייט, און דעריבער האָט אין דער עפּאָכע פון דער אַרבייטס־לאָזיגקייט אין דאָרף די חלוצה פערנומען דעם ערשטען פּלאַץ צווישען די אַרבייטסלאָזע. אויך צווישען די אַרבייטער גופא האָט דער פּאָראורטייל געמוזט בעקעמפט ווערען, אויך אין דער סביבה האָט געהערשט די מיינונג, אַז די פרוי דאַרף האָבען איהר אַרבייטס־געביט: קיך און קינדער, די מיידלעך האָבען געפאָדערט פאַר זיך דאָס רעכט אויף אַלע אַרבייטס־געביטען.

דער קאַמף האָט געטריבען די יודישע חלוצה אַריינצודרינגען אין דער דאָרפישער אַרבייט דורך אַנ'אַנדער וועג: שאַפען ספּעציעלע מיידלעך־גרופּען אין דאָרף פאַר בעזונדערע ווירטשאַפטען. וועלכע זאָלען רינגען גלייכצייטיג אויך אַלס צוגרייטונגס־פערמעס פאַר מיידלעך צו ספּעציאַליזירען זיך אין דעם פאַך, אויף דעם אופן און צוליב דעם צוועק זענען נעגרינדעט געוואָרען די ווירטשאַפטען אין שכונת ברוכוב, נחלת יהודה, פתח תקוה און חדרה מיט דער הילף פון קרן היסוד. אָבער די הילף איז נישט אויף לאַנג נויטיג געווען. שוין די ערשטע יאָהרען האָבען זיי זיך בעפרייט פון תקציב און עקזיסטירען גאַנץ זעלבסטשטענדיג, די ווירטשאַפטען האָבען געהאַט אַ גרויסען ערפאָלג.

שכונת ברוכוב'ער משק הפועלות (אַרבייטערינס־ווירטשאַפט) האָט זוכה געווען צו בעקומען אַ מתנה פון עפּעס אַ נדבן: אַ שעהנע ווילע, וועלכע איז מעהר פּאַסענד פאַר אַ דאָרפישען פּריץ, ווי פאַר אַנ'אַרבייטער־גרופּע. נאָר עס שאַדט גאָר נישט, ווען די מיידלעך האָבען אַ בעקוועמען עסזאַל און צימערען־וואוינונגען זעהר אָנגענעהמע. אַרום הויז ליגט די פערמע — גרויסע, ברייטע שטחים בליהענדע גערטנער, בלומען־טעפּ, גרינסען, שאר ירקות — און צווישען די בייטען אין טיפען גראָז און געוויקסען זענען פערטיפט, אַזוי ווי איינגעזעצט צווישען די בייטען, אַז ווייסען אַנגעטוענע מיידלעך, חבר'טעם פון דער גרופּע.

דער משק הפועלות האָט קונה שם געווען אין ארץ ישראל. אויב איך האָב קיין טעות נישט, איז ער דער ערשטער געלונגענער פּרוב. דאָס שוואַרץ־חנ'עווריגע מיידעל, די אָנפיהרערין, אַני־אָרעסער, מיט אַ רוסישען אַקצענט, אָבער אַ גלענצענדען העברעאישען סטיל, ערקלערט מיר, אַז היי־יאָהר האָבען זיי עולה לגדולה געווען; די ארץ־ישראל רעגירונג, די סירישע רעגירונג און אויך די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האָבען פון זייער פּלאַנצונגס־צענטרום פּלאַנצונגען געקויפט, ווייל זייער אַרבייט איז ערפאָלגרייך און געראָטען. קיין הילף בעקומען זיי פון דער ציוניסטישער קאַסע שוין לאַנג נישט, הגם היי־יאָהר האָבען זיי געהאַט אַ קליין רעפּיציטעל, צוליב פערשירענע סיבות. אָבער דאָס איז נישט וויכטיג, ווייל פון דער אַרבייט וועלען זיי אַלץ אויסצאָהלען. אָט, צום ביישפּיל, ברענגט אונז הכנסה די מילך־ווירטשאַפט.

און אָט האָבען מיר טאַקע די „מילך־ווירטינס" אַליין — אָהן עין הרע, זעכצעהן קיה איינע און איינע מכל המינים: מיוחסות, האָלענדישע אַליין, אָדער געבוירענע פון האָלענדער קיה, האַלבע מיוחסות — דמשק'ער קיה. און נאָר פּשוט'ע, אַראַבישע. די נעמען, ווי דער שטייגער איז, פון דער הפטורה: פון די נייע העברעאישע מענשליכע נעמען: אַביבה (פריהלינגדיגע), חבובה (אַ מין „ליבהאַרציגע"), עליזה (פרעהליכע), און ווי תמיד זוכען מיר צו כאַראַקטעריזירען די קיה לויט די נעמען און געפינען אין זיי די פּסיכאָלאָגישע שטריכען, וואָס דער נאָמען וואַרפט אַרויף אויף זיי. די „עליזה", דוכט מיר, איז אַ פּכעהליכע בהמה, וואָס אַט־אָט כאַפּט זי אַ טענצעל, און די „חביבה" איז טאַקע מלא חן מיט איהרע קלוג־נאַרישע קאָקעטע בליקען, כאָטש געה און זאָג איהר אַ קאָמפּלימענט.

די קיה האָבען מיר געטראָפען ביי אַ נישט פּאַסענדע פּאָזע: ביים מעלקען, זיי זענען אונצופרידענע געשטאַנען און ברוגז'ערהייט, — אַ חוץ עליזה — געקוקט מיט זייערע בהמות'ע אויגען אויף די שוואַרצע און בלאָנדע מיידלעך מיט ווייסע פאַרטוכער, וואָס זענען רוהיג געזעסען אויף נידעריגע בענקעלעך און געצויגען מיט די פינגער די מילך אין אַ טיפען עמער אַריין.

מיר האָבען זיך דאָ לאַנג נישט אויפגעהאַלטען. אונז האָט געדוכט, אַז אי די מיידלעך, אי להבדיל, די קיה, שפּירען זיך נישט גוט אונטער פרעמדע אויגען ביי דעם אינטימען פּראָצעס פון שותפות צווישען מענש און בהמה. דערפאַר האָבען מיר זיך פריי געשפּירט ביי דער טיר פון די הינער־שטיינ, וואו עס האָבען געשוויבעלט און געגריבעלט הונדערטער הינדעלעך ערשט פון איי אַרויס און האָבען געשטיפּט צוזאַמען מיט די זקנים און זקנות, מיושב'דיגע הענער און הינער. איין שכל, אַ פּנים, ביי גרויס און קליין. „סטאַרי יאַק מאַלי". אַלע האָבען זיך געצויגען צו דער צענטראַלער פיגור אין דער גרופּע, אַ גאַנץ שעהנע, גוט אָפּגעברענט מיירעל, וועלכע האָט געהאַלטען

(ווייטער זעה 7־טע זייט)

„עמעס" פאָדערט מעהר אויפמערקזאַמקייט

צו דער יודישער לאַגע אין סאָוועט=רוסלאַנד.

מאָסקווע (י.ט.א.) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערעפנונג פון דער אַלפאַרבאַנדישער בעראַטונג פון פאָרשטעהער פון נאַציאָנאַלע מינדערהייטען פערעפענטליכט דער מאָסקווער „עמעס" אַנ'אַרטיקעל, אין וועלכען עס ווערט געפאָדערט מעהר אויפמערקזאַמקייט צו דער יודישער לאַגע אין סאָוויעטען-פערבאַנד.

„כדי די בעראַטונג זאָל האָבען ממשות'דיגע רעזולטאַטען, – ווערט אין דעם אַרטיקעל געזאָגט,– דאַרף זי בעקעמפען די „לייכטע" בעציהונג צו דער יודישער מינדערהייטס-אַרבייט. עס דאַרפען בעזייטיגט ווערען די אַלטע פאָראורטיילען, וואָס הערשען נאָך צווישען איינינע סאָוויעטישע טוער, אַז „אַלע יודען פערשטעהען רוסיש" און דערפאַר איז די ספּעציעלע יודישע אַרבייט איבעריג. די בעראַטונג דאַרף אויך אויסוואָרצלען דעם טעות פון אַנדערע טוער, אַז „אַלע יודען זענען הענדלער", אַזאַ צוגאַנג איז סיי פאַלטיש פאַלש, סיי עם-הארצ'יש. עס נעהמט זיך בלויז דערפון, וואָס מען איז אָפטמאָל אַבסאָלוט נישט בעקאַנט מיט דעם סאָציאַלען בעשטאַנד פון דער יודישער בעפעלקערונג".

אין דעם זעלבען אַרטיקעל ווערט אויך געפאָדערט מעהר אויפמערקזאַמקייט צו דער יודישער אינדוסטריאַליזאַציע, צו די יודישע קאָלעקטיווע ווירטשאַפטען און דער יודישער קולטור-טעטיגקייט.

אַנערקענונג פון רומענישען פּרעמיער-מיניסטער

פאַר די רומענישע יודען אין אַמעריקאַ.

בוקאַרעשט. (יט"אַ). דער וויצע-פּרעזידענט פון דער „אוניאָן" פון די רומענישע יודען אין אַמעריקאַ לעאָן פישער, איז אָנגעקומען קיין בוקאַרעשט און איז אויפגענומען געוואָרען אויף אַנ'אוידיענץ דורכ'ן פּרעמיער מיניסטער ווענטילאַ בראַטיאַנו, דורכ'ן אינערן-מיניסטער דוקא און אַנדערע פּאָליטישע פּערזענליכקייטען. בעת דעם געשפּרעך מיט'ן פּרעמיער מיניסטער האָט ה' פישער בעטאָנט די איבערגעבענהייט פאַר די אינטערעסען פון רומעניען מצד די רומענישע יודען אין אַמעריקאַ און האָט אָנגעוויזען אויף זייער טעטיגקייט לטובת דעם רומענישער הלואה אין ניו-יאָרק. דער פּרעמיער-מיניסטער האָט ערקלערט, אַז ער האָט גענוג בעוויזען וועגען דער דערפרעהענדער שטעלונג פון די רומענישע יודען אין אַמעריקאַ און ער האָט בדעה זיי עפענטליך צו דאַנקען פאַר זייער פּאַטריאָטיזם. ווייטער האָט דער פּרעמיער - מיניסטער פערזיכערט, אַז די בעציהונגען צווישען דער יודישער און רומענישער בעפעלקערונג פערבעסערען זיך פון טאָג צו טאָג.

געשטאָרבען דער בעקאַנטער פאָרשער פון אַלטען טעסטאַמענט.

לייפּציג. (יט"אַ). דאָ איז געשטאָרבען אין עלטער פון 78 יאָהר דער בעקאַנטער פאָרשער פון אַלטען טעסטאַמענט, געהיימראַט פּראָפעסאָר ווילהעלם באַוואָק.

זיין וויכטיגסטע וויסענשאַפטליכע אַרבייט איז דאָס צוויי-בענדיגע ווערק וועגען דער העברעאישער אַרכעאָלאָגיע, וואָס איז ערשינען אין יאָהר 1894.

הארבע שטראָפען אויף סטודענטען

פאַר אַנטיסעמיטישע אָנפאַלען אין קראָקאָוו.

מאָסקווע (י.ט.א.) איז כאַרקאָווער קרייז-געריכט איז פאָרגעקומען אַ פּראָצעס געגען 2 קריסטליכע סטודענטען דאַשענקאָ און מיקולאָ פון כאַרקאָווער געאָרעזישען אינסטיטוט פאַר אַנטיסעמיטישע אָנפאַלען אויף זייערע יודישע חברים. די צוויי בעשולדיגטע סטודענטען פלעגען בעזונדערס פּייניגען זייער יודישען חבר טובין. זיי פלעגען איהם אָפּגיסען מיט קאַלט וואַסער ביינאַכט און אפילו אויסלעשען די עלעקטרישע ליכט און איהם שלאָגען אין דער פינסטער.

אויפ'ן פּראָצעס האָט זיך אויך אַרויסגעוויזען, אַז אין כאַרקאָווער אינסטיטוט הערשט אַנ'אַנטיסעמיטישע אַטמאָספערע, פון וועלכער די יודישע סטודענטען קומט אויס אָפט צו ליידען.

דער פּראָצעס האָט געדויערט דריי טעג צייט און האָט צוגעצויגען די אַלגעמיינע אויפמערקזאַמקייט, אויפדעקענדיג די אַנטיסעמיטישע וואונדען פון דער סטודענטענשאַפט פון דעם אינסטיטוט. דער אורטייל איז געווען, אַז לאַשענקאָ ווערט בעשטראָפט אויף 10 חדשים תפיסה און מיקולאַ ווערט פרייגעשפּראָכען צוליב מאַנגעל אין בעווייזען. ביידע ווערען זיי אויסגעשלאָסען פון אינסטיטוט.

Dr med. ST. HEINRICH
WIŚNIOWA GÓRA
WILLA KACZOROWSKIEGO
ספּעציאַליסט פאַר קינדער- און אינערע קראַנקהייטען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

5 דינסטאג

יוני

זון-אויפגאנג 3.24

זון-אונטערגאנג 7.49

י״ז סיון תרפ״ח

די שטרייק-סכנות אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע און פון טראמוואיען.

ביי די טעקסטיל-ארבייטער.

(ט) נעכטען אינדערפריה האט דער ארבייטס-אינספעקטאר וואיטקעוויטש ארויסגעשיקט צו די טעקסטיל-אינדוסטריעלער-פעראיינען און צו די טעקסטיל-ארבייטער-ארגאניזאציעס, א בריף, אין וועלכען זיי ווערען איינגעלאדען אויף א קאנפערענץ קיין ווארשא, די קאנפערענץ דארף פארקומען היינט דינסטאג 11 א זייגער פארמיטאג אין לאקאל פון ארבייטס-מיניסטעריום.

מצד דעם קלאסען - פעראיין פאהרען ארויס אויף דער קאנפערענץ סענאטאר דאניעלעוויטש און וואלטשאק, מצד דעם פעראיין „פראצא" – דעפוטאט וואשקיעוויטש און מצד דעם קריסטליכען פעראיין – קאזשמירטשאק.

אינזשעניער רומפעל האט ערקלערט, אז די אינדוסטריעלער וועלען וואהרשיינליך קיין פארשטעהער אויף דער קאנפערענץ נישט ארויסשיקען.

• • •

(ב) מיט'ן סכסוך אין דער לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריע האט זיך פעראינטערעסירט די הויפט-ארגאניזאציע פון די פוילישע אינדוסטריעלער „לעוויאטאן".

נעכטען איז קיין ווארשא ארויסגעפאהרען דער דירעקטאר פון דעם אינדוסטריעלער - פעראיין ד״ר בארטשינסקי.

ביי די טראמוואי-אנגעשטעלטע.

נעכטען האט דער פעראיין פון די טראמוואי-אנגעשטעלטע ארויסגעשיקט א בריף צום לאדזער וואיעוואדע און מיטגעטיילט וועגען דער רעזאלוציע צו שטרייקען פון 12. ד. ח.

די אנגעשטעלטע בעטען ביים וואיעוואדע ער זאל אינטערוועגירען אין דעם ענין.

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט די מאכט אינטערוועניר[ע]ן כדי נישט צו דערלאזען צו קיין שטרייק אויף די טראמוואיען.

ביי די מעטאל-ארבייטער.

(ט) אויף דער הוספה-פאדערונג פון מעטאל-ארבייטער, האט דער פעראיין פון די מעטאל-אינדוסטריעלער געענטפערט, אז זיי וועלען געבען די זעלבע הוספה, וועלכע עס וועלען בעקומען די ארבייטער און טעקסטיל-אינדוסטריע.

די אויסלענדישע הלואה פאר לאדז שטעהט טאקי אין סכנה.

די ידיעה וועגען די שוועריגקייטען אינ'ם רעאליזירען די אויסלענדישע הלואה פאר לאדז האבען זיך ארויס פאר ריכטיג. וויצע-פרעזידענט וועלינסקי האט ערקלערט, אז די פראגע איז נאך נישט אויפגעקלערט געווי אין קען נאך געלעזט ווערען פאזיטיוו. ס'זענען דא דערצו פערשידענע מעגליכקייטען: מ'קען פערבינדען די לאדזער גרופע מיט דער שלעזישער, דאן וואלט געווען איין הלואה פון 6 מיליאן דאלאר פאר לאדז און 11 מיליאן פאר שלעזיען, ווען די דאזיגע קאנצעפציע וואלט זיך ארויסגעוויזען שווער צו רעאליזירען, בפרט ווייל די בעדינגונגען פון דער שלעזישער הלואה זענען שווערער ווי פון דער לאדזער, וואלטמען דאן אין א 2—3 וואכען ארום נאכ'ן ארויסלאזען די שלעזישע הלואה, נעקענט ארויסלאזען די לאדזער, אבער דא קומט די געפאהר מ'זאל נישט פערשפעטיגען מיט דער הלואה.

די שלעזישע הלואה איז נאך נישט פינאליזירט, אין יולי הויבען זיך אן אין אמעריקא די פעריען און דאן וועט מען נישט קענען ×אנהויבען די סובסקריפציע, אזוי ארום וואלט די לאדזער הלואה זיך געקענט בעוויזען אויפ'ן מארק ערשט אין הערבסט.

דאס ארויסלאזען די הלואה ערשט אין הערבסט וועט דער שטאט ברענגען שאדען און מ'דארף זיך בעמיהען, אז ס'זאל צו דעם נישט קומען. די רעגירונג: מוז קודם כל פעסטשטעלען ווער עס דארף דרינגענדער די הלואה, שלעזיען, צי לאדז, שלעזיען אזוי איר אינוועסטיציעס, וואס זענען פאר איהר א לוקסוס, צי לאדז, וואס איז אלע מאל אויפ'ן לעצטען ארט און וואס די געפלאנטע אינוועסטיציעס זענען פאר איהר א לעבענסנויטווענדיגקייט. די שטאט-פערוואלטונג וועט זיך נאטירליך בעמיהען אויפצוקלערען, אז לאדז מוז געשטיצט ווערען צו בעקומען די הלואה אין דער ערשטער רייה און אז שלעזיען דארף צו ווארטען. דאס מיניסטעריום האט געווארענט לאדז, אז די אונטערהאנדלונגען זאלען געפיהרט ווערען נאר מיט ערנסטע בענק און דאס מיניסטעריום האט טאקי אנערקענט, אז דאס באנקהויז האלגארטען אין די גרופע לייםפאט זענען גענוג ערנסטע ניו-יארקער בענק, און זענען א גענוגענדע גאראנטיע פאר דער ערנסטקייט פונ'ם אפמאך א וואך פאר דע ספינאליזירען די לאדזער הלואה, האט מען נאך וועגען דער שלעזישער הלואה נישט גערעדט, מ'האט פערזיכערט די לאדזער, אז ס'וועט בעשטעטיגט ווערען די הלואה, וואס וועט פריהער אפגעשלאסען ווערען און אויף בעסערע בעדינגונגען, די לאדזער הלואה איז שוין אפגעשלאסען געווארען מיט א וואך צוריק איז בעשטעטיגט געווארען דורכ'ן שטאט-ראט, האט א גינסטיגע מיינונג פון דער וואיעוואדשאפט. די בעדינגונגען זענען בעסערע און דאך וויל דאס פינאנץ-מיניסטעריום, אין דער לעצטער מינוט, צוליב באומבעקאנטע סבות, געבען די בכורה שלעזיען.

היינט דארף פארקומען א רייה אינטערוועניצעס מיט די רעגירונגס-פארשטעהער און די פראגע וועט וואהרשיינליך רעצידירט ווערען.

(ט) נעכטען האט פרעזידענט זשעמיענצקי קאנפערירט אין ווארשא אין אינערן און פינאנץ-מיניסטעריום, דער פרעזידענט האט אנגעוויזען, אז אויב ס'וועט איצט נישט דערהאלטען ווערען די הלואה וועט פערלוירע[ן] געהען דער גאנצער זומער בוי-סעזאן, ווייטער קען מען קיין שום אינוועסטיציע ארבייטען נישט מאכען; היינט וועט פאלען די הערצוויע און היינט וועט פרעזידענט זשעמיענצקי קומען קיין לאדז.

סענסאציאנעלער פראצעס וועגען פערשווענדונגען אין לאדזער אדרעסען-ביורא.

נעכטען האט זיך אין קרייזגעריכט אנגעהויבען דער סענסאציאנעלער פראצעס נעגען געוועזענעם לייטער פון לאדזער אדרעסען-ביורא (פוסטא 13), קאזימיעזש סיטקאווסקי, וועלכען עס ווערט פארגעווארפען א פערשווענדונג פון א גרויסע סומע געלד, און נעגען דער בוכהאלטערין און קאסירערין פון דעם זעלבען ביורא יוליא מאכורערסקא, וועלכע האט פון דער פערשווענדונג געוואוסט און מיטגעהאלפען.

אין בעשולדיגונגס-אקט ווערט דערצעהלט:

דעם 18. אפריל 1923 איז דאס אדרעסען-ביורא איבערגעגעבען געווארען פון רשות פון דער פאליציי-קאמענדאנטור אונטער דער לייטונג פון דעם רעגירונגס-קאמיסאריאט.

אלס לייטער פון דעם ביורא איז געבליבען קאזימיערוש סיטקאווסקי.

דעם 3-טען פעברואר 1927 האט זיך צום פערטרעטער פון רעגירונגס-קאמיסאר, ה' יאנישעווסקי, געמאלדען דער בעאמטער פון דעם אדרעסען-ביורא, פעליקס לעשניעווסקי און אין דער געגענווארט פון רעפערענט פון וואיעוואדען-אמט ה' לעוואנדאווסקי מיטגעטיילט, אז אין קאבינעט פון לייטער פון אדרעסען-ביורא קאזימיערוש סיטקאווסקי קומען אפט מאל פאר אין די נאכמיטאג-שעה'ן פערוויילונגען.

ה' יאנישעווסקי האט וועגען דעם געמאלדען דע[ם] רעגירונגס-קאמיסאר איושיצקי און ע סאיז באלד פעראָרדענט געווארען א לוסטראציע פון אדרעסען-ביורא אלס לוסטראטאר איז בעשטימט געווארען דער לייטער פון דער ארמיניסטראטיווער אפטיילונג ה' מאריאן נידינסקי.

בעת דער לוסטראציע האט ה' נידינסקי בעמערקט, אז די בעאמטע מאריא בארטשאקאווא פערקויפט אינפארמאציע-בלאנקעטען און בעהאלט דאס געלד ביי זיך אין דער טאש, אנשטאט צו לעגען עס אין קאסע. אויף דער פראגע, פארוואס זי ערלערינט אזוי חיימיש אנ'אמטליכען ענין, האט זי ערקלערט, אז זי בעקומט פון דער קאסירערין מאכורערסקא די אינפארמאציע-בלאנקעס צו פערקויפען אין סעריעס צו 100 שטיק און, ווען זי בעצאהלט פאר די ערשטע 100, בעקומט זי די צווייטע 100, אזוי, אז זי איז מיט דער קאסע נישט פערבונדען, זי פערצייכענט נאר פאר זיך אין טאג-קאלענדער וויפיל זי פערקויפט. דערביי האט זי דעם לוסטראטאר געוויזען וויפיל שטיק עס איז פערצייכענט בלאנקעטען, וואס זי האט פערקויפט. ווען דער לוסטראטאר האט נאכגעקוקט די קאסע, ביי דער מאכורערסקא, האט זיך ארויסגעוויזען, אז עס זענען פערנאטירט א סך ווייניגער פערקויפטע בלאנקעטען, ווי עס האט אנגעוויזען בארטשאקאווא לויט'ן טאג-קאלענדאר. ביי דער גענויערער אויספארשונג האט מאכורערסקא בעוויזען אז מיט א פאר חדשים צוריק איז ענטשטאנען אין קאסע עפעס א מאנקע פון א 900 זלאטעס. כדי צו דעקען די מאנקא, האט דער לייטער סיטקאווסקי בעשטעלט ביי ה' שטשעטשינסקי אין דרוקעריי 10,000 שטיק אינפארמאציע-בלאנקעטען, וועלכע ער האט אנפערטרויט מאכורערסקא'ן צו פערקויפען אויסער די אמטליכע.

בעת דער לוסטראציע פון דער קאסע איז אין קאסע געווען 30 זלאטעס מזומן געלד און פאר 10,000 זלאטעס קוויטונגען פון בעאמטע פאר פאראויס אפגענומענע גאזשעס. די גענויערע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז ערב דער לוסטראציע, האט סיטקאווסקי פערזאמעלט אלע בעאמטע און געבעטען, אז אזוי ווי אין קאסע פעהלט א 10,000 זלאטעס, זאלען איהם סדי חברים ראטעווען אויסשרייבען קוויטונגען, אז זיי האבען אפגענומען זייערע גאזשעס. די בעאמטע האבען עס געטון אויס מורא פאר רעדוקציע, מיט וועלכער סיטקאווסקי האט זיי אפט געדראהט.

די ווייטערדיגע אויספארשונג האט בעוויזען, אז סיטקאווסקי האט זיך געשאפען א גרעסערע הלואה, אונטער דער פירמע פון אדרעסען-ביורא, און דאס ביורא האט געצאהלט פראצענטער פון דער הלואה, א סך פון זיינע פריוואטע אויסגאבען האט ער פערצייכענט אויפ'ן חשבון פונ' סביורא. און ענדליך האט ער ביי בעשטעלונג פון רעגיסטראציע-מכשירים ביי א געוויסען קאנסטאנטי ליבערט גענומען פראוויזיע 4,825 זל.

פאר די אלע מעשים טובים איז דער געוועזענער לייטער פון אדרעסען-ביורא געשטעלט געווארען פאר'ן געריכט. אויך די געוו. בוכהאלטערין קאסירערין מאכורערסקא איז צוגעצויגען געווארען צום געריכט פאר מיטהעלפען דעם לייטער אין די מיסברויכען.

צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען עטליכע און פופציג ערות, צווישען זיי דער געוו. רעגירונגס-קאמיסאר איושיצקי, פערטרעטער פון רעגירונגס-קאמיסאר יאנישעווסקי, לייטער פון וואיעוואדען-ביורא לעוואנדאווסקי, א. אנד.

דער פראצעס האט געזאלט פארקומען דעם 29 מערץ איז אבער דאן אפגעלעגט געווארען און איז בעשטימט געווארען צו סצווייטער טערמין אויף נעכטען.

דער פראצעס האט ארויסגערופען א גרויסע פער-אינטערעסירונג בפרט אין די בעאמטען-קרייזען. סיטקאווסקי איז ביז איצט געווען בעפרייט אויף קויציע פון 10,000 זל.

נאכ'ן איבערלייענען דעם פראטאקאל האט סיטקאווסקי אין זיין ערשטען ווארט ערקלערט, אז אין זיין קאבינעט האט ער נאר איינמאל איינגעארדענט אנ'אויסנאהמע פאר די מיטארבייטער פון אדרעס ביורא און א צווייטען מאל אנ'אווענט לכבוד ויינע אימיענינעס.

קיין געטראנקען האט ער נישט געברויכט, ווייל ער איז א הארץ-ליידענדער.

אויך מאכורערסקא האט זיך נישט אנערקענט פאר שולדיג: זי האט נאר לויט'ן פארשלאג פון סיטקאווסקי פערהוילען די מאנקא. נאכ'ן שווערען פון די עדות, איז דער ערשטער אויסגעהערט געווארען דער לייטער פון ארמיניסטראציע אפטיילונג ביי דער שטעטישער סטאראסטווע נידאנסקי, וועלכער האט ענטדעקט די גאנצע אפערע, דער עדות שטעלט פעסט, אז די אנגעשטעלטע זענען אין אדרעס-ביורא נישט גלייך בעהאנדעלט געווארען: אין דער צייט ווען איינינע האבען נאך נישט דערהאלטען זייערע פענסיעס פאר דעצעמבער און יאנואר האבען אנדערע שוין געהאט אפגענומען פאר פעברואר. סיטקאווסקי'ס קאבינעט איז איינגעארדענט געווען מיט לוקסוס און איז בעלויכטען געווען מיט 700 ליכט, בעת אין וואיעוואדע סקאבינעט ברענגען נאר 300 ליכט, נאכדעם זענען אויסגעהערט געווארען א רייה עדות, וועלכע האבען קיין שום סנייעס נישט צו-געגעבען.

היינט קומט פאר דאס ווייטערדיגע אויסהערען פון די עדות דער אורטייל ווערט ערווארט אין אווענט.

Dr. med. URYSON

ספעציעל ארצט

פאר אינגעוליכע קראנקהייטען

קאנסטאנטינער 20, טעל. 35-85

נעהמט אן פון 3-5 נאכמיטאג. 188

פאבאר פון יאהרגאנג 1907.

(מ) היינט, דעם 5. יוני קומט פאר אין לאדז דער פאבאר פון די יונגעלייט, וועלכע זענען געבוירען אין יאהר 1907 און די יאהרגענג 1883 ביז 1904, וועלכע זענען נאך ביז איצט נישט געשטאנען פאר קיין פאבאר-קאמיסיע; די מיט „אדראטשעניעס" פון 1905 און 1906, ווי אויך די פרייוויליגע פון די יאהרגענג 1908, 1909 און 1910.

ס'דארפען זיך פאר דער קאמיסיע נומער 1 (פאמארסקא 18) שטעלען די יונגעלייט פון 1907, וועלכע וואוינען אין 5-טען קאמיסאריאט און וועמענס פאמיליען-נעמען ס'הויבען זיך אן מיט די אותיות K פון Kal ביז Kra.

מארגען, מיטוואך – K פון Ku, L ביז Lo.

אין דער פאבאר-קאמיסיע נומער 2, (אגראראווא 34) דארף זיך מארגען שטעלען די געבוירענע אין 1907, וועלכע וואוינען אין 14-טען קאמיסאריאט אויף די אותיות: – K פון Kli, L, Ł, M ביז Ma.

מארגען, מיטוואך 14-טען פאליציי-קאמיסאריאט M פון Mat, N, O, P, R ביז Ry.

צו דער פאבאר-קאמיסיע נומער 3 (זאקאנטנא 82) דארפען זיך מארגען שטעלען אלע געבוירענע אין 1907 פון 11. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די בוכשטאבען – W Z, Ż.

מארגען מיטוואך – אלע פרייוויליגע פון די יאהרגענג 1908. 1909, 1910, וועלכע וואוינען אין 2, 3, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאטען.

די אויבענדערמאהנטע דארפען זיך שטעלען פינקטליך 8 א זייגער מיט פערזענליכע דאקומענטען.

פערד-קאנטראלעס.

היינט, דינסטאג דעם 5-טען יוני 8 א זייגער אינדערפריה אויפ'ן פלאץ רוג נארוטאוויטש און טראמוואיאווא-גאס דארפען ברענגען צו פיהרען די פערד, די פערד-בעזיצער, וועלכע וואוינען אין 13-טען פאליציי-קאמיסאריאט און מיט די פאמיליען-נעמען אויף אלע בוכשטאבען.

מארגען, מיטוואך – פון 14-טען פאליציי-קאמיסאריאט A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K.

קאנאליזאציע.

דעם 1. אפריל זענען ביי די קאנאליזאציע-ארבייטען געווען בעשעפטיגט 151 ארבייטער. דעם 30. אפריל איז זייער צאהל אויסגעוואקסען אויף 904 (636 טאג-ארבייטער און 268 אקארד-ארבייטער). די אויסגאבען פון דער קאנאליזאציע-אפטיילונג האבען אין אפריל בעטראפען 253,606 זל. אויפ'ן 1. מאי איז געבליבען 200,071,91 זל.

קאנפערענץ וועגען א שאסע אין ווישניאווא-גורא.

(2) ווי בעקאנט איז דער צופאהר צו ווישניאווא-גורא פון ראקאטשינער שאסע אן אינגאנצען צושטערט און קאן נישט בענוצט ווערען. אין צוזאמענהאנג מיט דעם האט די לאדזער סטאראסטווע צוזאמענגערופען אויף א קאנפערענץ די אינהאבער פון די ווילעס אויף ווישניאווא-גורא. דער פארשטעהער פון דער סטאראסטווע האט אנגעוויזען, אז זיי דארפען אויף אייגענעם חשבון אויסבעסערן די וועגען אפילו שוין צוליב דער בעקוועמליכקייט פון די „לעטניקעס". די לאדזער סטאראסטווע וועט גערן קומען מיט טעכנישע הילף ביים פעררי[כ]טען די וועגען.

אין אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(2) ג. אנטאניעוויטש (פאביאניצקא 50), ק. כאדזשינסקי (פיעטריקאווער 164), וו. סאקאלעוויטש (פשעיאזד 19), ר. רעמבילינסקי (אנדזשעיא 28), י. זונדעלעוויטש (פעטריקאווער 25), מ. קאס-פערקעוויטש (זגערזשער 54), ס. טראוקאווסקי (בזשעזשינער 56).

Dr RACHELA LEWI

נאר קינדער-קראנקה

נאוואָקא 24, טעל. 42-72

נעמט אן פון 2 ביז 4 נאכמיטאג.

פערזאמלונג פון דער קאאפעראטיווער האנדווערקער-באנק.

פאהערגעכטען איז אין „קאלאסעאום"-זאל פארגעקומען די אלגעמיינע יעהרליכע פערזאמלונג פון דער קאאפעראטיווער האנדווערקער-באנק, פאלודניאווא 4. די פערזאמלונג, צו וועלכער עס זענען געקומען אנ'ערך 500 מיטגלידער ווערט געעפענט דורך דעם וויצע-פארזיצענדען פונ'ם ראט פון דער באנק, פרנס האפמאן, וועלכער ווייזט אן אויף דער ענטוויקלונג פון דער באנק און אויף דעם, אז די פערזאמלונג קומט פאר גראד אין דעם טאג פון קאאפעראטיווען יום טוב.

אלס פארזיצער ווערט געוועהלט ה' י. ב. לעווקאוויטש. אין פרעזידיום געפינט זיך אויך דער פערטרעטער פון דער קאאפעראטיווען-צענטראלע דיר. פראוואלסקי.

דעם טעטיגקייטס-בעריכט פאר'ן יאהר 1927 גיט אפ דיר. ארדינאנס. ער שטעלט זיך גענוי אפ אויף די שוועריגקייטען, וואס די האנדווערקער-באנק האט געהאט, ביז איהר ענטוויקלונג איז ארויסגעגאנגען אויף נארמאלע וועגען. ער ווייזט אויך אן אויף די צופרידענשטעלענדע הלואה-, דיסקאנטא- און אינקאסא אומזאצען, וואס די באנק, וועלכע צעהלט 1100 מיטגלידער מיט א פאיען-קאפיטאל פון 66 טויזענד זלאטעס, האט געמאכט. דער רעדנער טיילט אויך מיט, אז די באנק וועט בעקומען נייע מעגליכקייטען דורך פרישע דיסקאנטא-קוועלען און מעלדעט, אז שוין גאהר בקרוב וועט געעפענט ווערען אן אבטיילונג פון דער באנק אין גייער'ס ראיאן.

אין דער דיסקוסיע ארום בעריכט, וועלכע איז צייטענווייז געווען זעהר א שטורמישע האבען זיך בעטייליגט די ה"ה: בארנשטיין, רודניצקי, פרישמאן, דאראשאוו, כאלמסקי, האפמאן, און אנד.

צום סוף האט די פערזאמלונג גענומען דעם בעריכט צו קענטניש און אויסגעדריקט צוטרוי דער אבטרעטענדער פערוואלטונג.

א גרויסען שטורם האט אויך ארויסגערופען דער פארשלאג פון א טייל פערזאמעלטע, אז די האנדווערקער-באנק זאל זיין אום שבת געשלאסען. דעם שטורם האט איינגעשטילט דער דיר. פראוואלסקי, וועלכער האט ערקלערט, אז דער רעוויזיאנס-פערבאנד האט שוין אנגענומען א בעשלוס, אז אלע קאאפעראטיווע בענק, וועלכע זענען אנגעשלאסען אין פערבאנד, דארפען זיין געשלאסען שבת. נאכדעם, ווי ס'ווערט אנגענומען דער בודזשעט אויפ'ן יאהר 1928 קומען פאר די וואהלען, וועלכע גיבען פאלגענדע רעזולטאטען: אין דער פערוואלטונג: ב. ארדינאנס, י. פוטערמאן און ז. מאשענבערג.

אין ראט: ש. נייפעלד, אדוו. צימערמאן, לאוויניק יאעל, וויטשניק, י. לובינסקי, מ. פרינץ, ד. הערשקאוויטש, ראובן האפמאן, ראטמאן פיין, כ. יאנקעלעוויטש, נ. צאריסקי און י. בער.

פערזאמלונג פון דער יודישער האנדווערקער-באנק.

אין ענגלישען זאל איז פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער יודישער האנדווערקער-באנק, פאמארסקא 15. צו דער פערזאמלונג זענען געקומען אנ'ערך 200 מיטגלידער און ווערט געעפענט דורך דעם פרעזעס פון ראט אדוו. וויצמאן.

אלס פארזיצער ווערט געוועהלט ה' מאשקאוויטש, וועלכער לאדענט איין אין פרעזידיום די ה"ה: גלאטמאן, גלאסען, מיאדאווניק, קלוטשקאווסקי און אלס סעקרעטאר ה' מילגרוים.

נאכ'ן טעטיגקייטס-בעריכט, וועלכען ס'גיט אפ דיר. שלאמאוויטש, דריקען די פערזאמעלטע אויס זייער דאנק דער פערוואלטונג, ראט און פערזאנאל פון דער באנק פאר זייער ארבייט לטובת דער אינסטיטוציע.

דער בודזשעט אויפ'ן יאהר 1928 איז אנגענומען געווארען אין דער סומע פון 20 טויזענד זלאטיס.

די פערזאמלונג האט אנגענומען א פראטעסט-רעזאלוציע געגען רעוויזיאנס-פערבאנד, וועלכער זאגט זיך אפ צוליב פארטיי-פאליטיק אנצונעהמען די באנק אין פערבאנד, הגם די באנק עקזיסטירט שוין 17 חדשים.

ס'איז אנגענומען געווארען א דאנק פאר'ן בעקער-מייסטער-פעראיין צוליב דעם, וואס ער גיט אפ בחנם דעם לאקאל פאר דער באנק.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען: מ. גאלדבערג, ד. יוזעפאוויטש, לעווקאוויטש, גלאסען, מאנדעלמאן און באלבערישסקי. קאנדידאטען: פינגערהוט, מ. מאשקאוויטש.

אין ראט זענען געוועהלט געווארען: אדוו. וויצמאן, פארבער, קופערמינץ, מינסקי, וו. י. וויינבערג, פאקולא, מעסינג, ל. מאשקאוויטש, היימאן, טארקא, ראדאשיצקי, זלאטניצקי, י. ראזענצווייג, שלאמקאוויטש, קירשבוים, ב. אימאן, מיאדאווניק. קאנדידאטען: א. ראזענצווייג, גזשיבאווסקי און יעלין.

א בלוטיג געשלעג

צווישען פוהרמאנעס.

(2) אויף גלובנא 26 האבען זיך די פוהרמאנעס טשעסלאוו אדאמטשיק און באלעסלאוו יאקאבטשיק צוקריגט. ביידע זענען געווען שכור. יאקאבטשיק האט געכאפט א קויהלער-מעסער און דערלאנגט מיט איהם אדאמטשיק'ן עטליכע מאל אזוי שטארקט אין ברוסט און בויך, אז די געדערעם און איין לונג זענען ארויס. יאקאבטשיק האט געוואלט אנטלויפען, מ'האט איהם אבער געכאפט און ארעסטירט. אדאמטשיק איז א האפנונגסלאזען צושטאנד אפגעפוהרט געווארען אין שפיטאל.

תרבות-מיטינג אין פילהארמאניע

ווי מיר האבען שוין געמאלדען ארדענט איין די ארגאניזאציע „תרבות" היינטיגען מיטוואך אוונט אין פילהארמאניע-זאל א גרויסע פאלקס-פערזאמלונג געווידמעט די פראבלעמען פון דער העברעאישער קולטור און ערציהונג אין גלות אין צוזאמענהאנג מיט דער העברעאישער קולטור-פאליטיק אין פוילען. אין דעם מיטינג וועלען זיך בעטייליגען ד"ר מאיר קלומעל, דעפ. יצחק גרינבוים, אדוואקאט א. לעווינסאן, ד"ר א. טארטאקאווער, ד"ר א. ראזענבוים און ה' משה לימאן.

אווענד פון עקספערימענטאלער פסיכאלאגיע אין פילהארמאניע.

דאנערשטאג, דעם 7. יוני 9 אוועגד, קומט פאר אין פילהארמאניע א העכסט אינטערעסאנטער אווענד פון עקספערימענטאלער פסיכאלאגיע מיט'ן אנטייל פון דעם וועלט-בעריהמטען „ווייסען פאקיר" לא-קיטאי. לא-קיטאי וועט ווייזען א גאנצע רייהע שטוינענדע עקספערימענטען ווי: דורכשטעכען דאס לייב מיט א שפילקע און עס וועט נישט רינען קיין בלוט, ווי אזוי זיך אבגעוואוינען פון רויכערען, פון שכור'ן א. א. די הויפט-אטראקציע פון דעם אווענד וועט זיין די ווייסע נסיונות, וואס לא-קיטאי וועט מאכען מיט פערזאנען פון פובליקום, נישט איינשלעפערנדיג זיי. אומצוזאגט, וואו לא-קיטאי טרעט-אויף, ווערט ער אויפגענומען מיט גרוים אינטערעס סיי פון דער געלערנטער וועלט און סיי פון פובליקום.

דער קריזיס אין דער מילך-בראנזשע.

נעכטען איז אויף זאוואדזקא 5 פארגעקומען א גרויסע פערזאמלונג פון דעם פעראיין פון מילך-הענדלער און קוה-בעזיצער ווי אויך פון געוועלבער פון דער זעלבער בראנזשע.

ביי א פול-געפאקטען זאל האט ה' קירשבוים געעפענט די זיצונג און געשילדערט די טרויעריגע לאגע פון דער בראנזשע, וואס איז איצט אין געפאהר אונטערצוגעהען אין צוזאמענהאנג מיט'ן איינפיהרען די שטאטישע מלעטשארניע.

ביי איינינע הונדערט נפשות זאלען דערמיט צוגענומען ווערען די מיטלען צום לעבען.

די גאנצע פערזאמלונג ווערט אויפגעפאדערט זיך צו ווענדען צו ראטמאן וויצמאן און אויך צו אלע יודישע ראטמענער, אז זיי זאלען שטיין אויף דער וואך און נישט לאזען אונטערגיין הונדערטער יודישע נפשות.

די אקציע פאר „בנק הפועלים"

דאנערשטאג א גרויסע פאלקס-פערזאמלונג.

ווי בעוואוסט, פיהרט זיך זייט איינינע טעג אין אונזער שטאט די אקציע פאר דער ארבייטער-באנק („בנק הפועלים") אין א"י. מיט צופרידענהייט קען מען פעסטשטעלען, אז די אקציע געהט אדורך מיט ערפאלג. ביי אלע קרייזען פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג ווערען די „בנק הפועלים"-אקציעס געקויפט גערן. די אקציע וועט זיך נאך פיהרען עטליכע טעג.

אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער אקציע ארדענט איין די ציוניסטישע ארבייטס-פארטיי „התאחדות" דאנערשטאג דעם 7-טען ד. מ. אוועגד אין אייגענעם לאקאל א גרויסע פאלקס-פערזאמלונג א. ד. ט. „די לאגע אין ציוניזם און אין ארץ-ישראל". רעפערירען וועלען די ה"ה: חיים שורער, מיטגליד פון דער ארץ-ישראל'דיגער ארבייטער-דעלעגאציע און מיטגליד פון אלוועלטליכען הויפט-ביורא פון „התאחדות" און ד"ר אריה טארטאקאווער פון לאדז.

פרעזעס בורזינער ענטפערט דעם פרעזעס מינצבערג

(בריף אין רעדאקציע).

זעהר געעהרטע רעדאקציע! כ'בעט פעסטצושטעלען פאלגענדעס:

דעם בריף אין רעדאקציע פון פרעזעס ה' מינצבערג פונ'ם 3. ה. ח. אין „נייעם פאלקסבלאט" נעם איך נישט פאר נויטיג אפצולייקענען: אלע אנוועזענדע מיטגלידער פון ראט אוי פרעסע-פארשטעהער האבען געהערט די פערל, וואס האבען זיך געשיטען פון זיין מויל („עס איז נידריגער פון זיין כבוד צו זיצען מיט אזעלכע מענשען אין ראט") איצט האט ער די דרייסטקייט דאס עפענטליך אפצולייקענען. כ'דאר פאויך נישט פעסטצושטעלען ווי אזוי דער זעלבער פרעזעס ה' מינצבערג האט די גאנצע צייט געשעצט דעם קהלה-ראט". ער האט זיך שטענדיג ביי אלע זיצונגען פערהאלטען אונטער יעדער קריטיק; ביי יעדער קליינינקייט, וואס איז דורכ'ן קהלה-ראט בעשלאסען געווארען, נעגען זיין ווילען, האט ער שוין זיך בעמיהט דארט „וואו מ'דארף", אז זי זאל נישט אדורכגעפיהרט ווערען אין לעבען.

ס'איז נישט אמת, אז איך האב באיהם נישט ערטיילט דאס ווארט. נאכדעם ווי די רעבאטע איז שוין אויפ'ן פארשלאג פון ה' מארגענטאלער געשלאסען געווארען, האט ער געבעטען דעם ראט צו ערלויבען איהם ערטיילען דאס ווארט און ער האט עס טאקי בעקומען, הגם אלע זענען שוין געווען פערמאטערט נאך דער אפסטרוקציע-רעדע פונ'ם אגודה-מיטגליד, האט מען נאך איהם ערטיילט דאס ווארט מיט א בעגרענצטע צייט פון 3 מינוט. ה' מינצבערג האט עס אויסגענוצט אויף זיין שטיינער און גלייכצייטיג אפגעגעבען אנ'ערקלערונג, אז ערשט אין דער לעצטער וואך האב איך פון איהם פערלאנגט מאטעריאל פאר דער ראט-זיצונג. איך האב בעס איהם אויף זיין פארלאמענטארישען אופן פעסטגעשטעלט אז „ס'איז א ליגען", וואס איך בעשטעטיג עס אויך איצט עפענטליך; זאכלעך מאטיווירט מיט געגויע דאטען. דעם 14. מאי האב איך שריפטליך אין א קאטעגארישער פארם פערלאנגט מאטעריאל פאר דער ראט זיצונג, אבער פונקט ווי די פריהערדיגע מינדליכע ווענדונגען האט אויך די שריפטליכע נישט געהאלפען.

כ'קאן נישט דורכלאזען פעסטצושטעלען ווער ס'האט דערפיהרט די לאדזער קהלה צום איצטיגען קלאגעדיגען מצב. מיט א יאהר צוריק, ווען די „אומפארטייאישע" צוזאמען מיט דער „אגודה" האבען געבילדעט די מעהרהייט אין דער קהלה, בין איך איינגעלאדען געווארען צו איין אינציגער זיצונג, וועלכע איז פארגעקומען ביי ר' שלום ביאלער, אויף דער דאזיגער זיצונג זענען א חוץ די דאזארעס אויך אנוועזענד געווען דער נייסטאטישער רב, ר' אברהם אייזנער, ביכם לעווען א. אנר. ווען מ'האט ביי מיר אנגעפרעגט מיין מיינונג וועגען דעם מצב פון דער קהלה האב איך דייטליך און קלאר, רוהיג און איבערלעגט ערקלערט אין דער אנוועזענהייט פונ'ם פרעזעס ה' מינצבערג: — דער „קרעבס" אין דער לאדזער קהלה און דער צושטערער און צוזורערער זענען נישט די ליתקע און נישט די ציוניסטען, נישט די „אומפארטייאישע" און נישט די „אגודה", נאר ער, ה' מינצבערג בכבודו ובעצמו אליין, און אזוי לאנג ווי ער וועט זיין אין דער לאדזער קהלה-פערוואלטונג קען קיין רייד נישט זיין וועגען א פרידליכער צוזאמענארבייט.

דאס איז געווען מיין דאמאלסדיגע מיינונג, די דאזיגע מיינונג האב איך נישט געענדערט ביז היינט.

ש. בורזינער
פארזיצער פון קהלה-ראט.

די קינדער-פארשטעלונג פון קאצענעלסאנס גימנאזיע.

ס'איז אנ'אלטער כלל, אז „וואויל איז צום דור, וואס די גרויסע הערען זיך צו צו די קליינע" און דער דאזיגער כלל איז זונטאג דורכגעפיהרט געווארען אין „פילהארמאניע" אויף דער פארשטעלונג פון יצחק קאצענעלסאנס שול-קינדער, וואו די גרויסע האבען טאקע גאר קיין חרטה נישט געהאט, וואס זיי זענען געקימען הערען די קליינע און אלע האבען זיך געוואונשען הלואי זאל מען אזא הנאה האבען פון די „גרויסע" ווי פון די דאזיגע קליינע.

א חוץ די געזאנג-נומערן און די גימנאסטישע איבונגען, איז אויך פארגעקומען צוויי פארשטעלונגען.

ס'איז פארגעשטעלט געווארען א אריגינעלע קאמעדיע אין איין אקט „די ליאלקע", וואס דער אינהאלט איז א שעהנער מוסר השכל פאר קינדער און דער גרויסער עולם האט געהאט אנ'אמת'ן נחת רוח פון די „קליינע" שפילערס.

צום סוף איז גלענצענד דורכגעפיהרט געווארען קאצענעלזאנס „קבוץ-גליות" אזא מין פאנטאזיע אויף דעם והיה באחרית הימים, ווען אליהו הנביא וועט זיין דער מבשר טוב פון דער גאולה. און עס וועלען זיך צונויפקומען אלע יודען פון דער גאנצער וועלט, יעדער מיט זיין טראכט און לשון. צווישען די פיל יודען האבען אויך נישט געפעהלט קיין כינעזער יאפאנער און האנאלולער, אפילו א ליטוואק פון סלאבאדקער ישיבה, האט אויך נישט געפעהלט,

א חוץ די הילכיגע אפלאדיסמענטען האט מען אויך די קינדער פשוט בעווארפען מיט מתנות און דער עולם איז זיך צוגאנגען מיט דער גרעסטער צופרידענהייט און גרויס דאנקבארקייט פאר יצחק קאצענעלזאנען.

א. ש.

א בריף אין רעדאקציע.

שבת, צווישען 7 און 8 אוועגד זענען געשטאנען אויף מלינארסקי 8 דער פרעזעס פון לוין-וועבער-מייסטער-פעראיין משה מאשקאוויטש, קאסירער נחום זלאטניצקי, פערוואלטונגס מיטגליד יעקב דוד קרושעפיצקי. פלוצים איז צוגעקומען א געוויסער פעלדמאן פון זאווישא 25 און אנגעפאלען אויף דעם פרעזעס משה מאשקאוויטש און איהם מעהדערליך אנגעהויבען שלאגען מיט א שטעקען. אין דעם זעלבען מאמענט זענען שוין צוגעקומען די גאנצע פערוואלטונג פון סאציאליסטישען לוין-וועבער-פעראיין זאכאדניע 66 און מערדערליך צושלאגען די זעלבע אויבענדערמאנטע פערזאנען ביז צום בלוט. מיר אפעלירען צו די עפענטליכקייט אפצושאצען די האנדלונג פון סאציאליסטישען לוין-וועבער-פעראיין.

* * *

די סבה פון דעם אנפאל אויף די פארשטעהער פון לוין-וועבער-מייסטער-פעראיין איז פאלגענדער:

זייט 4 וואכען פיהרט זיך א שטרייק ביי די וויגאניע-לוין-וועבער. פרייטאג האט די פירמע דאניעלאק און מיטמיגצער דערלייגט לוין פון 75 גראשען אויף א גילדען. די הונגעריגע לוין-וועבער, שטרייקענדיג 4 וואכען, האבען געוואלט צוטרעטען צו דער ארבייט פאר דעם גילדען, אנשטאט ווי די פאדערונג איז געוועזען 1 זל. 20 גר. די פערוואלטונג אויף אייגענער אחריות האט זיך געווענדעט צום טעקסטיל-פעראיין אויף וואכאדניא 70 און איינגעלאדען אויף א קאנפערענץ צו בעטראכטען די פראגע. אלס ענטפער אויף דעם בריף, איז געקומען דער אנפאל אויף די פארשטעהער פון לוין-וועבער-מייסטער-פעראיין.

מיט אכטונג
די פערוואלטונג פון לוין-וועבער-מייסטער-פעראיין, בזשעזשינער 7.

פערפומען,
פודערן,
קעלנישע און בלומען-וואסערן
אלע ארט קאסמעטיק
אינ- און אויסלענדישע קויפט זיך אמביליגסטען אין דער רעיעלסטער פערפומעריע
:——: פון דער פירמע :——:
J. Drukier
11 Zawadzka 11
אכטונג! איך עמפפעהל עסענצען אין 36 געשמאקען.
פאר ענגראסיסטען – ראבאט!

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע
מאגיסטער נ. שאץ
פעטריקאווער 37, 2. שט., פראנט
פנאליזען פון קאל, אורין, לייבעך א. א. א.
אורין-אנאליז — 4 זל.

אין „ארט"

איז אלע טאג פרעהליך.

די „יודישע טעבטערלעך" – דער זעהר שטארק-אויסגענומענער 7-טער פראגראם געהט שוין די דריטע וואך מיט א ריזיגען ערפאלג.

אלע טאג ווערט געשפילט ביי פולע זאלען.

לויט דעם, ווי דאס פראגראם ווערט אויפגענומען פון פובליקום איז צו זעהן, אז דער ערשטער סעזאן פון „ארט" ווערט פערענדיגט ביי א געהויבענער שטימונג.

דאָס יודישע לעבען אין ציריך.

וואָס עס דערצעהלט פֿאַר'ן „נײַעם פֿאָלקסבלאַט" דער רעדאַקטאָר פֿון ציריכער „די יודישע היים".

אין לאָדז װײַלט איצט דער רעדאַקטאָר פֿון דער ציוניסטישער צײַטשריפֿט אין ציריך (שווייץ) ה' הערמאַן ראָזענשטאַרק.

ה' ראָזענשטאַרק איז אַ פּױלישער יוד און שטאַמט פֿון טאָמאַשאָװ, װאו ס'װאױנט איצט זײַן פֿאַמיליע. מיט עטליכע צעהנדליג יאָהר צוריק האָט ה' ר. עמיגרירט אין דער שווייץ, געװאָרען דאָרט אַנ'אָנגעזעהענער פּלל־טוער און רעדאַקטאָר פֿון דער ציוניסטישע צײַטשריפֿט „די יודישע היים". ה' ראָזענשטאַרק האָט געכטען בעזוכט אונזער רעדאַקציע און מיר האָבען מיט איהם פֿערפֿיהרט אַ שמועס װעגען דעם לעבען פֿון די יודען אין דער שווייץ.

אין דער גאַנצער שווייץ געפֿינען זיך 21 טויזענד יודישע נפֿשות, דערפֿון געפֿינען זיך נאָר אין דער הויפּט־שטאָט ציריך 4 ביז 5 טויזענד יודישע פֿאַמיליעס. דאָס רוב פֿון די דאָזיגע יודען זענען שווייצאַרישע בירגער, װעלכע האָבען מיט 125 יאָהר צוריק אָנגעהױבען אַרײַנצואַנדערען אין דער שווייץ פֿון עלזאַס־לאָטרינגען. די דערמאָהנטע צאָהל יודען איז אַ סטאַבילע, װײַל אין דער שווייץ עקזיסטירט אַ פֿערבאָט אויף אײַנװאַנדערונג, די רעגירונג מאָטיװירט איהר שטעלונג דערמיט, װאָס זי װיל זי־כערען די עקזיסטענץ פֿון די שווייצאַרער און זײַער פֿערגעהן מיט אַ בכבוד'דיגען אויסהאַלטען. די שווייצאַרישע רעגירונג האָט טאַקע דערפֿיהרט דערצו, אַז אין דער גאַנצער שווייץ זענען איצט פֿערהאַן בסך־הכּל 400 אַרבײַטסלאָזע, װעלכע בעקומען אַר־בײַטסלאָזע אונטערשטיצונג פֿון דער רעגירונג אין דער הויך פֿון זײַער פֿולען פֿריהערדיגען פֿערדינסט.

— װאָס הערט זיך עפּעס בײַ אײַך מיט אַנטי־סעמיטיזם?

— פֿון דער דאָזיגער מכּה װייסען מיר אינגאַנ־צען נישט. נאָך דער מלחמה האָבען די דײַטשע „האַקענקרײַצלער" געפּרובט צו עקספּאָרטירען פֿון דײַטשלאַנד אין דער שווייץ דאָס דאָזיגע אַרטיקעל. די שווייצאַרישער רעגירונג אָבער, װעלכע איז װי אַסלאַיאַלסטען צו אַלע איהרע בירגער אָהן אונטער־שיד פֿון רעליגיע און נאַציע, האָט דעם אַנטיסעמי־טישען פּרוב דערשטיקט אין שורש. כאַראַקטער־ריסטיש אין דעם פֿאַל איז, אַז װען ס'האָט זיך בעװיזען פֿאָרד'ס אַנטיסעמיטיש בוך װעגען אינטער־נאַציאָנאַלען יודענטום, האָט דער יודישער געמײַנ־דע־בונד אינטערװענירט בײַ דער רעגירונג און באַלד צומאָרגענס האָט זיך בעװיזען אַ פֿערבאָט צו פֿער־שפּרײַטען און פֿערקױפֿען דאָס דאָזיגע בוך אין דער שווייץ.

— מיט װאָס בעשעפֿטיגט זיך די דאָרטיגע יודישע בעפֿעלקערונג?

— 90 פּראָצענט יודען בעשעפֿטיגען זיך מיט האַנדעל און אינדוסטריע און 10 פּראָצענט זענען רײַזענדער. די דאָרטיגע יודען גייט עס אין פֿער־העלטניש זעהר גוט. 5 ביז 6000 פֿראַנק יעהרליך (10 טויזענד זלאָטים) איז דער מינימום פֿערדינסט.

די יודישע בעפֿעלקערונג איז געזעלשאַפֿטליך זעהר שװאַך אָרגאַניזירט. די ציוניסטישע פּעריפֿעריע איז זעהר שטאַרק, הגם די „אגודה" האָט זעהר פֿיל אָנהענגער, הױפּטזעכליך אַ דאַנק דער ענערגישער אַרבײַט פֿון דער ציריכער אױבער־ראַבינער ד"ר לעװענשטײַן, קיין ספּעציעל יודישע שולען פֿערמאָגען מיר נישט. די יודישע געמײַנדעס פֿיהרען פֿאַר די שולען די אונטערריכט פֿון רעליגיע, װעלכער איז אגב־אורחא זעהר שװאַך, די אַזױ־גערופֿענע „אָסט־יודען", פֿיהרען דעריבער אַ זעהר שװערען קאַמף. אין די געמײַנדעס, צו רעאָרגאַניזירען דעם אונטע־ריכט פֿון יודישע געגענשטאַנדען פֿאַר יודישע שילער דער ה' ראָזענשטאַרק אַלײן האָט געגרינדעט אַ זעהר שעהנע אינסטיטוציע, װאָס ס'איז כּדאי אויף איהר זיך אָפּצושטעלען, די אינסטיטוציע הייסט „הילפֿס־פֿעראײן פֿאַר אונבעמיטעלטע יודישע לונגען־קראַנקע אין דער גאַנצער װעלט". די אינסטיטוציע פֿערמאָגט אין דעם קור־אָרט דאַװאָס אַ מאָדערנע אײַנגעריכטעטען שפּיטאָל, װאו ס'װערען צוגענומען יודישע קראַנקע קודם־כּל פֿון דער שווייץ אַלײן און דאַן פֿון דער גאַנצער װעלט, די קראַנקע מוזען אָבער האָבען בעשטעטיגונגען פֿון דאָקטוירים, אַז זיי קװאַליפֿיצירען זיך צו הײלען אין קור־אָרט דאַװאָס, קיין אַנדערע גרעסערע הילפֿס־ און געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציעס פֿערמאָגען מיר נישט, מיר זענען אָבער שטאָלץ דערױף װאָס אַלע אינטערנאַציאָנאַלע יודישע אינסטיטוציעס האָבען זײַערע װיכטיגע אין האַרץ פֿון אינטערנאַציאָנאַלען לעבען אין דער שווייצאַרישער שטאָט גענף.

„אַררט"

זאַכאָדניאַ 43.

אַרטיסטישער רעװי אין קאַמער־טעאַטער אונטער דער לייטונג מ. בראָדערזאָן

הײַנט, דינסטאַג – 1 פֿאָרשטעלונג: אָנהויב 9.45 אָװ., סוף 11.50 אָװענד

װידערהאָלונג פֿון 7. פּראָגראַם א.ג.

יודישע טעכטערלעך

1. פּראָלאָג	6. קאַטאַרינקאַ מאַלאַריצאַ
2. יודישע טעכטערלעך	7. אַקרבן פֿון ראַדיאָ
3. שכנים	8. טראַ–לאַ–לאַ–לאַ
4. פּופּען	9. אַ פֿריילעכס
5. אַלבום	10. דזשוּיזש־דזשעז

פֿרײַטאָג, ד. 8־טען – 1 פֿאָרשטעלונג: אָנהויב 10 אין אָװענד.

שבת, ד. 9־טען – 2 פֿאָרשטעלונגען: 4 נאָכמיטאָג (פֿון 75 גר. ביז 2.50) און 10 אַ זייגער אָװענד.

די קאַסע איז אָפֿען טעגליך פֿון 7 אָװ. שבת—פֿון 1.30 נ"מ ביז 5 און פֿון 7 אָװ.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטײלונג גיט די רעדאַקציע פֿון „נײַעם פֿאָלקסבלאַט" אַנטװאָרטען אויף יורידישע פֿראַגען, װאָס װערען צוגעשיקט שריפֿטליך פֿון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטײלונג פֿון „נײַעם פֿאָלקסבלאַט".

בײַם רעגולירען אַנ'אָנפֿראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלייגט װערען דער קופּאָן פֿון דער דאַטע פֿון טאָג, װען די אָנפֿראַגע װערט אַרײַנגעשיקט. אויף אָנפֿראַגען אָהן קופּאָן, װעט קיין ענטפֿער נישט געגעבען װערען.

גילטיג דעם 5־טען יוני 1928

7486. אַ לעזער פֿון קילינסקיעגאָ.

קיין 2 װאוינונגען אין אײן און דער זעלבער שטאָט טאָר מען נישט פֿערנעמען און דעריבער אויב אײַער לאָקאַטאָר האָט זיך אַרײַנגעצויגען צו זיך אין הויז, װעט איהר איהם לײַכט קענען עקס־מיסירען פֿון אײַער הויז.

אַזוי װי קיין װאוינונג־רעקװיזיציעס זענען איצט נישט פֿערהאַן קאָן דער בעאַמטער אין ערג־סטען בעטראַכט װערען פֿאַר אַ סוב־לאָקאַטאָר װעלכען איהר דאַרפֿט צוזאַמען אײַנקלאָגען און איהר װעט זיכער אויף איהם בעקומען אַנ'עקסמיסיע.

װעגען די איבעריגע פּרטים קאָנט איהר זיך פּערזענליך פֿערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאַקציע טעגליך פֿון 3 ביז 4.

—:0:—

7487. יוסף ראַפּאַלאָװיטש.

נישט פֿערהאַן קיין אַנדערע עצה, װי זיך צו װענדען אין קרײַז־געריכט מיט אַנ'ענטשפּרעכענדע בקשה װעגען אויסבעסערען דעם טעות אין די מעטריקאַלע ביכער.

7488. ש. ד.

קיין נאָמען קאָן מען נישט ענדערען. אַ פֿאַ־מיליע נאָמען – יאָ. איהר דאַרפֿט זיך װעגען דעם װענדען צום װאָיעװאָדע.

7489. אַ שטענדיגער אַבאָנענט פֿון קאָנסטאַנטין.

װעגען אײַער אַפּיעקונסטװע דאַרפֿט איהר זיך פֿערשטענדיגען פּערזענליך מיט אונזער יוריסט.

7490. אַ שטענדיגער לעזער פֿון נײַ־ציגעל־גאַס.
7491. אַ שטענדיגער לעזער פֿון נאָװאָמיעסקאַ.
7492. אַ לעזער פֿון זאַװאַדזקאַ.
7493. א.–ג. פֿון באַלוט
7494. שלמה װאַקסמאַן.
7495. ש–ך.

װעגען אײַערע ענינים דאַרפֿט איהר זיך פֿער־שטענדיגען פּערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פֿון 3–4 מיטברענגענדיג די צײַטונג.

7496. פּ. ש. פֿון פֿאַלנאַצנע גאַס.

די לונגען זענען אין אַ לײַכטער מאָס אָנגע־גריפֿען און דערפֿאַר האָט אײַך די פּאָבאָר־קאָמיסיע קװאַליפֿיצירט צו דער קאַט. A. מיט אַ פֿאַרבע־האַלט פֿון פּאַראַגראַף 49 פֿון די מיליטערישע סאַ־ניטאַרע פֿאָרשריפֿטען װאָס שייך נאַדקאָנטיגענט איז נישט אויסגעשלאָסען אַז איהר זאָלט פֿערבלײַבען.

7497. אַ לעזער 304 פֿון נאָװאָמיעסקאַ

אויב איהר פֿיגורירט נאָך נישט אין דער עװידענץ אַלס פֿאַכמאַן אָדער אינטעליגענט, קאָן מען אײַך פֿעררעכענען אין נאַדקאָנטיגענט נישט קוקענדיג דערױף, װאָס איהר געהערט נישט צום לױפֿענדען יאָהרגאַנג.

—————

7498. K. Sz.

אויב איהר עמיגרירט צוזאַמען מיט דער גאַנ־צער פֿאַמיליע קאָן די ד.אָ.ק. אײַך געבען אַנ'ער־לױבניש צו בעקומען אַנ'אויסלענדישען פּאַס.

7499. אַ שטענדיגער לעזער פֿון פּעפּער־גאַס 8.

אויב די פּאָבאָר קאָמיסיע האָט אײַך קװאַלי־פֿיצירט צו דער קאַטעגאָריע A מיט אַ פֿאָרבע־האַלט פֿון אַרט. 33 פֿון די סאַניטאַרע פֿאָרשריפֿ־טען, איז בײַ אײַך מסתמא פֿעסטגעשטעלט געװאָ־רען אין נישט קיין בעדײַטענדער מאָס א. א. ג.
Rozszczepienie kanału pachwinowego
אויב אײַער פֿאַך־קענטניש און אינטעליגענץ קאָן נישט אויסגענוצט װערען לטובת דעם מיליטער־דינסט, װעט איהר פֿערבלײַבען מחוץ'ן קאָנטיגענט.

7500. אַ הויזװירט פֿון זאַכאָדניאַ.

אויב ס'האַנדעלט זיך װעגען אַ װאוינונג, האָבען די יורשים װעלכע האָבען נישט געװאוינט צוזאַמען מיט דעם פֿערשטאָרבענעם לאָקאַטאָר קיין שום רעכט נישט אויף דער װאוינונג.

7501. אַ שטענדיגער לעזער פֿון מרדכי גבאי'ס ג.

איהר דאַרפֿט זיך רעגיסטרירען אין דער מי־ליטעריש־פּאָליציײַאישער אָפּטײלונג בײַם מאַגי־סטראַט (פּיעטריקאָװער 214)

נעװיס דראָהט אײַך ערנסט געװענליך אַ געלט־שטראָף.

7502. אַ פֿעראײַנס־טוער.

די פֿעראָרדנונגען פֿון מלוכה־פּרעזידענט װע־געך שליכטען אַרבײַטס־אָפּמאַכען מיט גײַסטיגע און פֿיזישע אַרבײַטער טרעטען אַרײַן אין קראַפֿט ערשט פֿון 16 יוני.

װעגען די בערירטע פּרטים װעלען מיר די טעג פֿערעפֿענטליכען אַנ'אויספֿיהרליכען אַרטיקעל.

7503. ש. פּ.

דער אורטייל מוז אומבעדינגט װאַלאָריזירט װערען.

אַנדערש האָט איהר דאָס רעכט צו בעצאָהלען די צוגעמשפּטע סומע מיט דער פֿאָרגעזעהענער אין דאַמאָלסדיגען אורטייל װאַלוטע.

אין הונדערט יאָהר אַרום.

(אַנ'אויסשטעלונג אין לאָנדאָן, װעלכע צייגט װי אַזוי מענשען װעלען װאוינען אין דעם יאָהר 2000).

אַ בריף פֿון לאָנדאָן פֿון װיליאַם צוקערמאַן.

3.

דאָס ענגלישע הויז פֿון הונדערט יאָהר אַרום װעט אין אַלע הינזיכטען זײַן גאַנץ אַנדערש פֿון יעצטיגען, דאָך װעט עס פֿערבלײַבען ענגליש, װײַ־פֿיל רעװאָלוציעס די אַרכיטעקטאָרען האָבען זיך נישט געקליגט צו מאַכען אין דער װאוינונג פֿון דער צוקונפֿט, האָבען זיי אָבער דאָך זיך נישט געקאָנט בעפֿרײַען פֿון דעם אַלגעמײַנעם ענגלישען פּלאַן פֿון הײַזער. דאָס געװעהנליכע ענגלישע הויז איז צוטײלט אויף צװײַ שטיק. אונטען געפֿינט זיך דאָס פֿראָנט־צימער, עס־צימער קאַבינעט און קיך און אויבען געפֿינען זיך דאָס שלאָפֿצימער און באַ־דע־צימער. אַזוי זענען געבויט נײַן און נײַנציג הונ־דער פֿון הונדערט אין ענגלאַנד און אַזוי, לויט אונזערע נביא'ישע אַרכיטעקטאָרען, װעט אויך זײַן געבויט דאָס הויז פֿון דער צוקונפֿט, ידענפֿאַלס, איז אַזוי געבויט געװען דאָס מאָדעל־הויז, װעלכער מיר האָבען בעזוכט.

אַרײַנקומענדיג אויפֿ'ן ערשטען שטאָק האָבען מיר אָבער נישט געפֿונען קיין שום צימערען. װען מיר האָבען געעפֿענט די טיר, האָבען מיר פֿאַר זיך דערזעהען בלויז אײן גרויס צימער, װעלכער האָט פֿערנומען די גאַנצע לענג און ברײט פֿון דער הויז. מיר זענען געבליבען שטעהען אין פֿערלעגענ־הייט, װאָס איז דאָס פֿאַר אַ צימער? פֿראָנט־צימער, עס־צימער. אָדער קאַבינעט? עפּעס האָבען מיר געזעהען סמנים פֿון אַלע דרײַ. דאָך האָט עס נישט געקאָנט זײַן, קיין אײנער פֿון די צימערען. דער סוד האָט מען אונז גלײַך ענטדעקט. אַ דריק טוענדיג אַ קנעפּעל, האָבען זיך פֿון די װענט אַרויסגערוקט אַזעלכע אויפֿלייגענדע װענטלעך, װעלכע האָבען דעם גרויסען ברײטען צימער צוטײלט אין דרײַ קלע־נערע: אַ קאַבינעט, עס־צימער און פֿראָנט־צימער.

װעגען דער דאָזיגער סיסטעמע פֿון צונויפֿגע־לייגטע װענט מוז איך דאָ זאָגען אײניגע װערטער, װײַל דאָס גאַנצע הויז פֿון דער צוקונפֿט שײַנט צו זײַן געבויט אַזוי אַרום. איך װײס נישט פֿאַר װאָס, נאָר די אַרכיטעקטאָרען פֿון דער צוקונפֿט װעלען, װײַזט אויס, נישט ליב האָבען קיין װענט אין אַ הויז. אַ װאוינונג אין הונדערט יאָהר אַרום װעט, װי עס שײַנט, בעשטעהן פֿון אײנעם, אָדער צװײַ גאָר גרויסע שטובען, װעלכע מען װעט קענען צוטײלען װי אַזוי מען װעט װעלען און װי מען װעט דאַרפֿען. מען װעט די צימערען בעשאַפֿען, אַזוי צו זאָגען, װען מען װעט זיי דאַרפֿען, נאָך דעם װי מען װעט פֿאַרטיג װערען מיט זיי, װעט מען אַ דריק טון אַ קנעפּעל און די װענט װעלען פֿערשװינדען און עס װעט װערען אויס צימער און װידער אײַך גרויסע, ברײטע און לאַנגע „שטוּבּ" איבער'ן גאַנצען הויז. װאָרום די צוקונפֿטיגע מענשען װעלען עס אַזוי פֿײַנד האָבען װענט אין זײַערע הײַזער קען איך נישט ערקלערען, נאָר די אַרכיטעקטאָרען פֿערזיכע־רען, אַז דאָס איז זיכער אַזוי. אַפֿילו יעצט טענה'ן זיי, איז שוין אויך אין די מאָדערנע הײַזער אײַנגע־פֿיהרט, אַז די װענט צװישען צימערען פֿערשװינדען, װען מען װיל. צו װאָס, זאָגען זיי, דאַרף מען אַ גרויסען עס־צימער אַ גאַנצען טאָג, װען מען בענוצט איהם נאָר פֿאַר אַ שעה צײַט? מען װערט פֿאַרטיג מיט'ן עסען, נעהמט מען דעם עס־צימער און מען מאַכט פֿון איהם אַ גרעסערען סאַלאָן, אָדער קאַ־בינעט װי מען דאַרף. קיין קשיות אויף אַזאַ גע־שמאַק דאַרף מען נישט פֿרעגען, אַז די צוקונפֿטיגע מענשען װעלען אַזוי װעלען, איז דאָך נישט שײַך.

עס איז, פֿערשטעהט זיך, קלאָר פֿון דעם אויבען דערצעהלטען, אַז דאָס מעבעל פֿון צוקונפֿ־טיגען הויז װעט זײַן גאָר אַנדערש פֿון אונזער יעצ־טיגען. קודם כּל װעט עס זײַן פֿיל, פֿיל בעװעגליכער װי אונזער יעצטיג מעבעל. בײַ אונז יעצט, אַז מען שטעלט ערגעץ װאו אַװעק אַ שאַנק, אָדער אַ בעט שטעהען זיי אָפֿ יאָהרען נאָכאַנאַנד, אַמאָל גאַנצע דורות. אין צוקונפֿטיגען הויז װעט מען פֿון אַזעלכע זאַכען גאָר נישט װיסען. אַלעס װעט שטעהן אויף רעדלעך און מען װעט עס גרינג קענען איבערפֿיהרען פֿון אײן אָרט אויפֿ'ן צװײטען.

„די צוקונפֿטיגע מענשען װעלען ליב האָבען ענדערונג" — האָט אונז ערקלערט אונזער פֿיהרער — זיי װעלען נישט לאָזען קיין זאַך לאַנג אויף אײן אָרט. מען װעט בײַטען דאָס מעבעל, די צימערען, אַפֿילו די הײַזער און אַלעס אין די הײַזער אַזוי װי מען בײַט יעצט בײַ אונז קלײדער. יעצט אַז מען דאַרף בײַ אונז זיך אַריבערקלײַבען פֿון אײן װאוינונג אין אַ צװײטער איז דאָס אַנ'אַרבײַט פֿון װאָכען און חדשים. אין דער צוקונפֿט װעט מען זיך אַריבער־קלײַבען פֿון אײן הויז אין דער צװײטער אין אַ פּאָר שעה צײַט".

— „װי אַזוי װעט מען עס בעװײַזען אַזאַ קונץ און אַריבערקלײַבען אַזאַ הויז מיט מעבעל און מאַשינען פֿון אײן הויז אין צװײטען אין אַ פּאָר שעה צײַט?" — האָבען מיר זיך אַלע שטאַרק אינטערעסירט.

— „גאַנץ פּשוט! — האָט ער אונז ערקלערט — די מעבעל װעט מען גאָר נישט אַריבערפֿיהרען, װײַל דער גרעסטער טײל פֿון דעם מעבעל אין צו־קונפֿטיגען הויז װעט זײַן אַ טײל פֿון הויז גופֿא".

ערשט יעצט האָבען מיר זיך אַרומגעזעהען, אַז אונזער פֿיהרער איז געװען גערעכט, כּמעט די גאַנצע מעבעל, װעלכע מיר האָבען געזעהען אין הויז, איז געװען אָדער פּשוט אַ טײל פֿון די װענט, אָדער עס איז געװען אַזוי צוגעפּאַסט צו דעם ספּעציעלען הויז, אַז אין אַנ'אַנדער הויז װאָלט עס גאָר זיך נישט אַרײַנגעפּאַסט. פֿאַר די ענגלענדער, װעלכע זענען געװען אין אונזער גרופּע, האָט די זאַך געקלונגען גאַנץ װילד, װײַל אין ענגלאַנד פֿיהרט זיך, אַז װען מען קלײַבט זיך אַרײַן אין אַ נײַ הויז, דאַרף מען נישט נאָר ברענגען אײגענע מעבעל, נאָר אַפֿילו אײגענע עלעקטרישע און גאַז־אײַנריכ־טונג, אײגענע אויבענס, אײגענע עלעקטרישע לעמפּ־לעך און יעדער קלענסטע קלײניגקייט, װאָס מען דאַרף האָבען אין הויז. פֿאַר די עטליכע אַמעריקאַנער װעלכע האָבען זיך געפֿונען אין דער פּאַרטיי, איז די זאַך שוין נישט אויסגעקומען אַזוי װילד, װיפֿיל שטיקער מעבעל װערען שוין יעצט צוגעגעבען מיט יעדער אַמעריקאַנער הויז? די ביכער־שראַנקען, די בעטען, די קיך־זאַכען און די צעהנדליגער אַנדערע שטיקער מעבעל, װעלכע זענען אײַנגעבויט אין די װענט פֿון אַ מאָדערנער אַמעריקאַנער דירה צײַגען, אַז די טענדענץ איז, אַז װאָס װײַטער װעט מען דאַרפֿען אַלץ װײניגער און װײניגער מעבעל אין אַ הויז. װאָרום־זשע זאָל נישט מעגליך זײַן, אַז אין אַ הונדערט יאָהר אַרום זאָל מען טאַקע גאָר קיין מעבעל נישט דאַרפֿען? דאָס גאַנצע מעבעל װעט פּשוט זײַן אײַנגעבויט אין הויז.

דאָס איז מיר געװאָרען נאָך פֿערשטענדליכער װען איך האָב זיך גענומען צוקוקען צו דעם סאָרט מעבעל אין הויז. אײגענטליך האָב איך גאָר קיין מעבעל נישט געזעהן. איך האָב געזעהן אַרום זיך אַ גאַנצע רײהע מיט מאַשינען (װעגען װעלכע איך װעל באַלד דערצעהלען) אָבער בלויז עטליכע שטיק־לעך מעבעל. אַ סאָפֿע, װעלכע האָט אויסגעזעהען מעהר װי אַ הענגענדיגער האַמאַק, אַ גרויסער שרײַב טיש, אַ פּאָר שטוהלען, אַ פּאָר קלענערע מעטאַלענע טישען און װײַטער מאַשינען מיט מאַ־שינען.

(נאָך װעט קומען).

ווער איז דער טאַטע פון קינד, דער פעטער צי דער חתן?

זי האָט דעם פעטער ליבער ווי דעם חתן און איז דעם חתן מכבד מיט אַ מעסער אין דער זייט—דאָס קינד, זאָגט זי אָבער איז דעם חתן׳ס.

פון לעמבערג שרייבט מען:

מיט אַ צייט צוריק האָט אין לעמבערג אויף פּילניקאַרסקאַ־גאַס 8, דאָס פרל. רעגינאַ שנויצער רער/הרג׳עט איהר ניי־געבוירען קינד און עס אַוועק געוואָרפען אין קאַנאַל אַריין.

ווער איז פרל. רעגינאַ און ווי אַזוי איז עס דערצו געקומען? פרל. רעגינאַ איז אַ טאָכטער פון אַ לעמבערגער יודישען בעקער, אַ אונטערנעהמער אַ מצה־בעקער, פרל. ר. איז נישט קיין איבעריגע יפת־תואר און שווער איז געווען פאַר איהר צו געפינען אַ חתן, כאָטש זי איז שוין פון לאַנג אַ התונה־קאַנדידאַטקע, אַז מען זוכט אָבער, געפינט מען און אַזוי איז אויך געלונגען די עלטערען פון פרל. ר. זי צו פער׳קנס׳ען מיט אַ בחור, אַ ליטווישען אַ שטילען, אַ פערדינער, מיט דעם קצב ה׳ א. ז. פון זאַמאַרסטינאָווסקאַ־גאַס. מען האָט גע׳סילוקט ביי די תנאים 500 דאָלאַר דעם חתן אויף דער האַנר און ה׳ ז. האָט זיך פאַר דעם געלד איינגעריכטעט אַ יאַטקע.

ווי עס האָט זיך אָבער באַלד אַרויסגעוויזען האָט די מיאוס׳ע כלה בעראַרפט בלויז דעם חתן ער זאָל איהר „צודעקען דעם קאָפּ“, ווייל ליב האָט זי גאָר געהאַט אַנ׳אַנדערען, אַזעלכען אָבער, מיט וועלכען זי האָט נישט געקאָנט חתונה האָבען, נעמליך, איהר פאָטער׳ס אַ פעהייראַטען ברודער, אויך אַ בעקער. יעדען מאָנטאָג און דאָנערשטאָג איז פרל. ר. ברוגז געוואָרען אין דער היים און געלאָפען וואוינען צום פעטער׳ל, וועלכער האָט זי אויפגענומען כסדר מיט ביידע הענד.

דעם חתן איז אַפילו לכתחילה אויפּפאַלענד געווען די איבערמעסיגע פריינדשאַפט צווישען פעטער און זיין כלה, אָבער ער האָט דערויף נישט איבריג רעאַגירט און ווען ער האָט אַפילו יאָ געפּרובט זיך אַריינמישען אין ענין, האָט איהם וועניג וואָס געהאָלפען. פערקעהרט, די כלה האָט אויף איהם געהאַט אַזאַ השפעה, אַז זי האָט ביי איהם אויסגע׳פועלט, ער זאָל דעם פעטער לייהען אַ טייל פון זיין נדן, וואָס ער האָט טאַקע געטון. נאָך אַ געווויסער צייט האָט ה׳ ז. דער חתן צוריק פערלאַנגט פון פעטער דאָס געליהענע געלד, דער פעטער האָט אָבער אַ „שווערע האַנר“ און ביז היינט איהם דאָס געלד נישט אָפּגעגעבען ה׳ ז. האָט זיך אָנגעהויבען טשעפּען צו זיין כלה, וועלכע האָט איהם אָנגערערט, ער זאָל לייהען דעם פעטער דאָס געלד, אָבער זיין כלה האָט איהם געהאָלפען לאַכען. ווען ער האָט לעצטען ווינטער זיך אָנגעהויבען שטאַרק קריגען מיט זיין כלה, ערשטענס צוליב דעם געלד, וואָס איהר געליבטער פעטער האָט ביי איהם אויסגענאַרט, און צווייטענס טאַקע בנוגע איהר פערהעלטעניש צום פעטער גופא, האָט זי איהם געענטפערט: „וואָס קאָן איך טון, ווען איך האָב דעם פעטער ליבער ווי דיך?“ עס איז דאַמאָלס צווישען דעם פאָר־פאָלק אַזוי ווייט געקומען, אַז די כלה האָט אַרויסגעצויגען אַ מעסער און אַריינגעשטאָכען דעם חתן אין דער זייט. די וואונד איז אָבער נישט געווען קיין געפעהרליכע, דאָס פּאָר־פאָלק האָט זיך באַלד איבערגעבעטען און מען האָט אָנגעהויבען שמועסען פון זמן־ חתונה. פערשטעהט זיך, אַז דער חתן איז דערצו נישט געווען אין גאַנצען מרוצה נאָך דער מעסער מתנה, וואָס ער האָט בעקומען פון זיין כלה, נאָר וואָס האָט ער געקאָנט טון, ער איז שוין איין מאָל „אַריינגעפאַלען“ און זיך שוין גיט געקאָנט צוריקציהען, ווען די חתונה־צייט האָט אָנגערוקט.

אין לעצטען מאָמענט אָבער איז די כלה געוואָרען „געטריי“ און האָט ערקלערט, אַז זי וועט נישט חתונה האָבען, אַזוי לאַנג ביז איהרע עלטערן וועלען איהר נישט איינריכטען קיין וואוינונג. זי האָט זיך אַזוי לאַנג געקריגט אין דער היים, ביז זי איז פון דאָרט אַנטלאָפען. וואו אַהין? אַוודאי נישט ערגיץ אַנדערש, ווי צו איהר אַפּוטרופּס, צום פעטער, וועלכער איז אויך דאָס מאָל געווען זעהר „גאַסטפריינדליך“ פאַר זיין ברודערען־ טאָכטער. די ראָזינע „גאַסטפריינדשאַפט“ האָט אָבער דאָס מאָל געבראַכט פירות, נאָך 9 חדשים האָט פרל. ר. געבוירען אַ יונגעל ביים פעטער אין דער היים און עס אַריינגעוואָרפען אין קאַנאַל אַריין.

דאָס האָבען הפנים בעמערקט די שכנים, וועלכע האָבען פרל. ר. אָנגעקלאָגט אויף דער פּאָליציי. פאַר דער פּאָליציי האָט פרל. ר. ערקלערט, אַז דער פאָטער פון איהר קינד איז איהר חתן ה׳ ז. ער אָבער לייקענט עס בפירוש און וואַרפט אַרויף די שולד אויף דעם פעטער, ביי וועמען זיין כלה וואוינט שוין אַ צייט. די פּאָליציי האָט אַרעסטירט פרל. ר. ש. מיט׳ן פעטער, ה׳ א. ז. איז אויך פערהאַלטען געוואָרען אין אַרעסט, אָבער מען האָט איהם באַלד אַרויסגעלאָזען.

דאַנגענען די קימפּעטאָרען מיט דעם פעטער זענען געבליבען אין תפיסה.

זלמן זילבערצווייג אַרבייט איבער זיין טעאַטער־לעקסיקאָן.

אין ניו־יאָרקער „פאָרווערטס“ לייענען מיר:

זלמן זילבערצווייג האָט זיך די וואָך צוריקגעקעהרט פון דער פּראָווינץ, וועלכע ער האָט בעזוכט אין די אינטערעסען פון דעם טעאַטער־לעקסיקאָן וואָס די יודישע אַקטיאָרען־יוניאָן וועט אַרויסגעבען קומענדען סעזאָן. ווי זילבערצווייג דערצעהלט, איז זיין טור געווען אַ פולשטענדיגער ערפאָלג. נישט נאָר האָט ער געזאַמעלט די סומע געלד וואָס דער לעקסיקאָן־קאָמיטעט האָט אויף איהם אַרויפגעלעגט, נאָר ער האָט אויך געשאַפען אַ פיל גרעסערע צאָהל אַבאָנענטען ווי ער האָט ערוואַרטעט. אויך האָט ער אין שיקאַגאָ, אין קליוולאַנד, אין מאָנטרעאַל און באַפאַלאָ אויפגעזוכט אַלטע אַקטיאָרען, וועלכע האָבען זיין אַרבייט בערייכערט מיט נייע פאַקטען וואָס וועלען האָבען אַ גרויסען ווערטה פאַר׳ן לעקסיקאָן.

ביז איצט האָט זילבערצווייג געזאַמעלט קנאַפּע 400 אַבאָנענטען פאַר׳ן לעקסיקאָן און קנאַפּע 52 הונדערט דאָלאַר, מיט צוויי הונדערט דאָלאַר מעהר ווי זיין קוואָטע, די איבעריגע אַכט טויזענד דאָלאַר דאַרף שאַפען דער קאָמיטעט, און ער וועט עס שאַפען ביז דער לעקסיקאָן וועט אַרויס פון דרוק קומענדען נאָוועמבער.

אין טאָראָנטאָ האָט זילבערצווייג זיך בעטראָפען מיט יעקב בן־עמי׳ן, וועלכער שפּילט איצט מיט אַנ׳ענגלישער טרופּע. בן־עמי האָט זיך שטאַרק דערפרעהט מיט אַ יודישען יודען און האָט זיך מחיה געווען רעדענדיג מאַמע־לשון. אגב, האָט ער מיט אַ פרייטער האַנד בייגעשטייערט אַ גאַנצען הונדערטער פאַר׳ן לעקסיקאָן.

קומענדע וואָך פאָהרט דער רעדאַקטאָר פון לעקסיקאָן אָפּ קיין יוראָפּ, וואו ער וועט אין פערלויף פון דעם זומער פערענד־גען זאַמלען מאַטעריאַל פאַר׳ן לעקסיקאָן. ער וועט בעזוכען ענגלאַנד, בעלגיען, פראַנקרייך, דייטשלאַנד, עסטרייך, פּוילען, טשעכאָ־סלאָוואַקיע, גאַליציען, רומעניען, און רוסלאַנד. אָנהויב אָקטאָבער וועט ער צוריקקומען קיין אַמעריקאַ און צוטרעטען צו דרוקען דעם לעקסיקאָן.

אין דער אַמאַזאָנען מלוכה.

(ענדע פון 3־טע זייט)

אין דער הויך אַ מין קעפּעל קרויט און די הינער און הינדעלעך האָבען געמאַכט ספּאָרט, אַרומגעטאַנצט, אַרומגעשפּרונגען, געריסען זיך צו דעם עסען וואַרג. געכאַפּט פון די הענד, מלחמה געהאַלטען, געפּיקט איינע די אַנדערע אויף טויט און לעבען, — הכלל אויף מסירות נפש געגאַנגען צוליב אַ פּיק.

און דאָס מיידעל, אַ לעבעדיגע, אַ לאַכענדיגע, האָט שטאַרק הנאה געהאַט, ווי אַ מוטער בשעת זי נעהרט אַ קינד.

אונזער בעזוך איז צו ענדע, אונזער וועגווייזערין, אַ שוועסטער פון אַ בעקאַנטען יודישען ליטעראַט, פיהרט אונז אַריין צו זיך אין צימער. אַ מיידעלש צונעפּוצט צימער, וואו עס טשעהען צוויי בעטען, אַ טיש, אַ קושעט, און אַ ביכער־שאַנק. דער לעצטער האָט מיך, אַלס אַ בטלן, הויפּט־עכליך אינטערעסירט, וואָס פאַר אַ ביכער לעזט אַ מיידעל אין שכונת ברוכוב צווישען נאַרטעך און הויז, פערמאַטערט פון דער אַרבייט און זון, דער שאַנק ענטפערט מיר אַ פּשוט׳ע תשובה: הלואי וואָלטען מיר געהאַט אַ סך אַזעלכע העברעאישע לעזער. דאָס נייעסטע פון דער העבראישער ליטעראַטור, „דער לעצטער געשריי“ פון דעם מאָדערנעם, אָנהויבענדיג פון די פילאָזאָפישע ביכער ביז די סאַמע ראָמאַנטיש־סענטימענטאַלע.

פון אונזער אינטימען שמועס האָב איך שוין פערשטאַנען, אַז די ביכער שטעהען נישט סתם אין שאַנק פון שיינקייט וועגען, נאָר זיי ווערען גוט און טיף געלעזען. דאָס מיידעל פערשטעהט נישט נאָר די תורה פון פלאַנצען, פון קיה מעלקען און הינער שפּייזען, נאָר אויך די גייסטיגע תורות פון׳ם מאָדערנעם יודענטום, פון ציוניזם, און דער יודישער ספר ווערט נישט פערפערמדט אין דער אַמאַזאָנען מלוכה פון שכונת ברוכב, הלואי אויף אַלע יודען געזאָגט געוואָרען!...

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון דער טרייכמער ברינעמין פון אַמעריקא בעטי קעניג.

היינט, דינסטאַג, 9 אין אָווענד—גרויסע פּאָפּול. פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50

פרייליכער מאַטראָז

אָפּערעטע אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון מ. ק ע נ י ג. הויפּט־ראָל „דזשימי“, דער פריילינכער מאַטראָז – בעטי קעניג.

ט׳נעהמען אַנטייל פרויען: בעזמאַן, זעווקינאַ, מאַכאַראָווסקאַ, פאָדערמאַן. מענער: אַריעל, אייזענבערג, בירנבוים, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָווסקי, נייהויז, פּאָליאַנסקי, צווידיך. מוזיקאַלישע לייטונג: ל. זעלמאַן. טענץ איינשטודירט פון טאַנץ־מייסטער ב. לייבאָוויטש. אַדמינ.: א. בעזמאַן. ביהנע־לייטער: מאַכאַראָווסקי. בילעטען אין פילהאַרמ.־קאַסע.

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, Tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען־און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען־ און קינסטליכע בערג־זון. נעמט אָן אין דער לעשניצע זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמיטאָג.

Dr. H. Wołkowyski

זאַכאָדניאַ 57 (צעגעלניאַנאַ 19),

טעלעפאָן 37-70

ספּעציאַל אַרצט פאַר הויט־ און ווענערישע קראַנקה., מענער־שוואַכע. בעהאַנדעלט מיט קוואַרץ־שטראַהלען. נעמט אָן פון 1—2 און פון 4 8 אָוונט. פאַר פרויען פון 4—5 אין אַ ספּעציעלען ווארטע־זאַל.

דער טאַנץ אַרום גאָלדענעם קאַלב.

27)

(ראָמאַן).

אין קאַסינאָ איז מען געווען ענטטוישט: די צייט איז בעגאַנגען, און האַררי זיידשנור האָט זיך נישט געוויזען.

דאָס פּובליקום האָט איבערפולט די זאַלען, און ס׳האָט זיך אָנגעהייבען די שפּיל.

אַרום טיש האָט זיך געשאַפען אַנ׳אַטמאָספער פון פערדאַכט: די פּאַנטערען האָבען נישט געהאַט קיין מוט צו שפּילען, ווי ס׳געהער צו זיין.

דאָס שרעקענדע געשפּענסט פון דעם שווינדלער־קעניג האָט געשוועבט איבער זיי און געבונדען זיי די הענד.

דער „באַראָן“ ראָבערט איידעלשטאַט האָט זיך אויך צוגעזעצט צום טיש מיט דער מינע פון אַ מענשען, וואָס האָט פערלוירען דעם געוועהנליכען צוטרוי, און אַוועקגעלייגט עטליכע צעהנדליג באַנקנאָטען אויפ׳ן טיש.

סאַלאָמע האָט ביני לביני, אַנ׳אויסגעפּוצטע אין אַ לייכט שפּיצען־קלייד, אַ זאַרגלאָזע, ווי אַ פייגעלע, געשפּאַצירט אין די גרויסע זאַלען, ציהענדיג אויף זיך די אויפמערקזאַמקייט און ענטציקטע בליקען פון נייגיריגע.

אומדערוואַרט האָט זיך סאַלאָמע פּנים אל פּנים בעגעגענט מיט סעסיל ראָקלאַן.

עס האָט אויסגעזעהן, ווי זי וואָלט געווען גליקליך איבערראַשט פון דער בעגעגעניש, און האָט לוסטיג אַ זאָג געטון:

— איך קאָן אייך נישט אויסדריקען די גאַנצע פרייד, וואָס איך פיהל ווען איך אייך ווידער. אין מיר זיך פאַר אייך שטאַרק ענטשולדיגען פאַר׳ן פאָריגען מאָהל. איך בין בלי ספק געווען אַ ביסעל שיכור. אַנישט וואָלט איך אייך געבעטען, איהר זאָלט מיר שענקען אַזאַ טייערע מתנה, ווי אַ פּערעל־שנור? פון אייער זייט איז עס דאָך געווען אַנ׳אומגעהייערער ליבענסווירדיגקייט צו שענקען מיר אַזאַ געשאַנק! איך וויל אָבער נישט מיסברויכען מיט אייער פיינקייט, און מאָרגען שיק איך אייך אָפּ די קאָליע צוריק.

— אָ, מיין ליבע פריינדין — האָט סעסיל געענטפערט — זייט נישט מגזם די זאַך, און מיינט נישט, אַז איהר האָט בעקומען אַ טייערע מתנה...

— וואָס הייסט?... די פּערעל?..

— די פּערעל זענען פּשוט פאַלשע. מען פאַבריצירט איצט פּרעכטיגע אימיטאַציעס: אַפילו מבינים פאַלען אַריין... בעהאַלט פאַר זיך דעם פּערעל־שנור, און אויב איך האָב נישט געהאַט קיין פּחד איהם צו טראָגען, דאַן מוזט איהר עס זיכער אויך טון. נו... און דערווייל וועט איהר האָבען אַ מעגליכקייט מיך צו געדענקען.

סאַלאָמע האָט פריהער געהאַפט, אַז סעסיל וועט זיך צוליב קאָקעטריי נישט מודה זיין, אַז זי טראָגט פאַלשע פּערעל, און איהר איז דעריבער נישט געלונגען איצט צו אָפּשפּילען דאָס שפּיצעל, וואָס זי האָט געהאַט צוגעגרייט.

די פראַגע פון דעם ווערט פון די פּערל איז דאָך פאַקטיש גאָר נישט אויפגעהויבען געוואָרען.

סאַלאָמע האָט דאַן געבעטען די קאָליע און בעקומען.

סעסיל האָט זי גאָרנישט אָפּגענאַרט. זי אַליין איז דאָך אַריינגעפאַלען אין אַ גראָבען טעות..

סעסיל האָט אָבער אויסגענוצט די איצטיגע צופעליגע צוזאַמענטרעפעניש, און זיך צוגעשוואוירען אין געדאַנק, אַז דאָס מאָל וועט זיך סאַלאָמאַ נישט אַרויסגליטשען פון איהרע הענד.

וואָס געהט איהר היינט טון? — האָט זי ביי איהר אַ פרעג געטון.

— מיר געפעלען די טענות פון די מענשען אין קאַסינאָ, וואָס האָבען זיך דערוואוסט, אַז צווישען זיי זענען דאָ שווינדלער, שולערס. ביי איטליכען פון די געסט בייסען די הענד — זיי האָבען אַלע חשק צו ווערען זשאַנדאַרמען, און אויפ׳ס כּוח אַרויסוואַרפען פון דאַנען די שווינדלער. עס זעהט מיר די זאַך זעהר קאָמיש אויס, און איך האָב דערפון אַ ביסעל צו לאַכען.

— אינ׳דעראמת׳ן גענומען איז דער דאָזיגער ענין נישט אַזוי קאָמיש, און איהר וועט דערפון נישט קענען פיל לאַכען. ווייסט איהר וואָס, אפשר זאָלען מיר גאָר מאַכען אַ שפּאַציר אין אויטא?

— אַזוי שפּעט?

— ס׳איז איצט אַ פּרעכטיגע לבנה׳גע נאַכט— האָט סעסיל געזאָגט — און איך וואָלט מיט אייך גערען פערבראַכט אַ שעה, צוויי... מיר וואָלטען אַ ביסעל אַ שמועס געטון וועגען פערשידענע זאַכען... געקאָנט פערפאָהרען אין דער ווילע עפּיס אויסטרינקען — אַ ביסעל שאַמפּאַניער, און צו האַלבע נאַכט צו, ווען אין קאַסינאָ הויבט אָן צו ווערען לעבעדיגער, וואָלט איך אייך צוריק געבראַכט אַהער...

— דאָס וועט אייך פערגעניגען טון? — האָט סאַלאָמאַ אַ פרעג געטון.

— יאָ, זעהר!

— טאָ זאָל זיין, ווי איהר ווילט, לאָמיר פאָהרען!

אין עטליכע מינוט אַרום האָט זיי שוין שנעל געטראָגען דער אויטאָמאָביל.

זיי האָבען שפּאַצירט נישט לאַנג און זיך אָפּגעשטעלט פאַר סעסיל׳ס ווילע.

ביידע פרויען זענען אַרונטערגעגאַנגען און פערשוואונדען הינטער דעם צוים פון געדיכטע קשאַקצס.

סעסיל האָט תיכף בעפוילען צו דערלאַנגען שאַמפּאַניער און באָקאַלען.

איהר קאָנט זיך שוין ניין לייגען שלאָפען האָט זי געזאָגט צו דער דינסט־מיידעל.

דערנאָך האָט זי זיך געווענד צו סאַלאָמאַ׳ן און צוגעגעבען:

— איך האָב זעהר ליב די קליינע הייזעלעך, וואָס זינקען אין גרינס. עס איז דאָ מאָדנע געמיטלעך און היימיש! ס׳איז דאָ גוט צו טראַכטען לאַנג און צו חלומ׳ען וועגען בעקאַנטע! אָט האָב איך פאָריגע נאַכט אַ לאַנגע צייט פערבראַכט אויף פרישער לופט און געטראַכט טאַקי וועגען אייך... איהר, קאָנט זיין, האָט בעת מעשה געשלאָפען אין די אָרימס פון אייער ליבען מאַן... אָדער... נישט געשלאָפען... און ס׳איז געווען אַ נאַכט פון ליבע־שכרות...

— יאָ, טאַקי... וואָס האָב איך נעכטען געטון? — האָט זיך סאַלאָמאַ געפּרובט צו דערמאָהנען — איך געדענק שוין באמנות נישט!.. אָך, יאָ! כ׳געדענק שוין... עס איז מיר אויסגעקומען אויסצוהערען אַזעלכע קאָמישע קאָמפּלימענטען פון עפּיס אַ יונגע דייטשעל — אַזאַ מין נודנע פערשוינדעל, וואָס זעלטען־ווען טרעפט מען אָן אויף אַזאַ איינעם!

— יאָ, דער דאָזיגער יונגער דייטש איז פאַקטיש נישט אינטערעסאַנט! — האָט זיך סעסיל אָפּגערופען.

וואָס הייסט, איהר קאָנט איהם? — האָט סאַלאָמאַ פערוואונדערט אויסגעשריגען— איהר קאָנט איהר?

(פאָרזעצונג קומט).

Łódzkie Towarzystwo Elektryczne

Adres: biura, ulica Przejazd 58, sklepu, ul. Traugutta 1.

Spółka Akcyjna.

Telefony: reklamacje №№ 34-29 i 34-31 nowe instalacje №№ 34-36 i 34-32 sklep № 34-42.

OGŁOSZENIE.

Sprzedaż aparatów elektrycznych wykonywanie mniejszych urządzeń oświetleniowych i pionów

NA RATY.

Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości, że sklep Ł. T. E. przy ul. Traugutta Nr. 1 (tel. 34-42) sprzedaje na bardzo dogodnych warunkach — na kilkanaście rat miesięcznych od 10 do 15 miesięcy — różne aparaty elektryczne, jak: imbryki, maszynki do kawy i herbaty, żelazka do prasowania, piecyki, garnki do gotowania, odkurzacze, froterki, suszki do włosów, inhalatory, zapalniczki i t. p.

Jednocześnie podaje się do wiadomości ogółu, iż Wydział Instalacyjny Ł. T. E. wykonywa mniejsze urządzenia oświetleniowe również na spłatę ratami miesięcznemi do 8 miesięcy.

Pierwsza rata za wykonane urządzenie płatna jest w kasie Ł. T. E. ul. Przejazd Nr. 58 natychmiast przy zamówieniu, a następna nie później 15 września r. b.

Ponadto zaznacza się, iż Elektrownia wykonywa również na bardzo dogodnych warunkach piony, t. j. linje zasilające przedlicznikowe, aż do głównych bezpieczników, obliczone na całkowite zapotrzebowanie energji przez wszystkich lokatorów danej nieruchomości.

W tym wypadku rzeczywiste koszty wykonania pionu rozdziela się pomiędzy wszystkich lokatorów i każdy z nich z chwilą przyłączenia jego instalacji do pionu spłaca przypadającą na niego część kosztów.

W celu uniknięcia ewentl. zwłoki w wykonaniu urządzenia, w razie zamówienia tegoż dopiero w miesiącach zwiększonego zapotrzebowania na energję elektryczną, należy już teraz zamawiać wykonanie wspomnianych urządzeń oświetleniowych.

Zamówienia pisemne lub ustne przyjmuje Wydział Instalacyjny (tel. Nr. Nr 34-36 i 34-32) okienko Nr. 2.

Łódź, w maju 1928 r.

Dyrekcja.

Czesław Skonieczny און דעם ליבלינג פון לאָדזער פובליקום – Jadwiga Hryniewicka גאסטשפּילען פון דער בעװ. אַרטיסטין פון די פּאַריזער טעאַטערס
Władysława Jaśkówna i Czesława Popielewska ווי אויך געזעגנונגס-אויפטריטען פון

פּראָגראַם נומ' 21 „עס רייבט זיך!"

גרויסע רעוויע אין 14 טיילען. ס'נעמט אַנטייל דער גאַנצער אַנסאַמבל מיט Wł. Jaśkówna, Cz. Popielewska, Hanka Runowiecka S. Belski, Gustaw Cybulski, S. Laskowski, Cz. Skonieczny, ווי אויך דאָס טאַנץ-פּאָר Nasiołkowska-Wierzyński אַן דער שפּיץ.

טעגליך 2 פאָרשטעלונגען: 8 און 10 אַ זייגער אין אָוונד, זונטאָג און יום טוב – 3 פאָרשטעלונגען: 6, 8 און 10 אַ זייגער אין אָוונד. די קאַסע פערקויפט בילעטען פון 4 אַ זייגער נאָכם. 699

ליטעראַר.-קינסטלעריש טעאַטער „GONG" אין גאַרטען, ציגעל-גאַס 16. אונטער דיר. פון Walery Jastrzębiec

די זומער-ביהנע אונטער דעם דאך איז אינגאַנצען געשיצט פון רעגען.

אַ טיכטיגע בופעטאָװע
ווערט געזוכט אין דער קאָנדיטאָריי
ביי גאמאלינסקי, פּרושעיאַזד 1. 712

הייל-פּעדאַ-גאָגישע קורסען
[illegible]

Dr. med.
A. Szmirgeld
נערווען-אַרצט
עלעקטריזאַציע, ליכטהייל-אַפּאַראַטען
Cegielniana 6, tel. 51-89
[illegible] פון 5—7 אָוונט

אַ טיכטיגער און געבילדעטער
יונגערמאַן
באַקאַנט אין דער גאַרן- און זאַקען-בראַנזשע
זוכט אַ פּאָסטען
עווענטועל אויף גרויספּאָהר אַפּערטען אונטער „COTTON"

Zaginione zostały kwity z Elektrowni Łódzkiej z kaucji na imię A. J. Awronim, Łódź, Rzgowska 3.

קוואַליפיצירטע
שטריקער
קענען זיך מעלדען ביי
ה. גרינבערג,
קילינסקי 34. 708

צו פערקויפן
4 שליטען-מאשינען:
איין מאַשין 70 x 7,
איין מאַשין 50 x 8
און 2 מאַשינען 80 x 8
ביי דזשאַלאָשינסקי
זגערזשער 21. 760

צום ראַיצן (do drapania)
ווערען אנגענומען זעמטליכע קוואַנטומס וואַרען
Syndycy tymczas. masy upadł.
Tow. Akc. „J. KESTENBERG"
ŁÓDŹ, NOWO-TARGOWA 26.

HEMORDIDY
STAN ZAPALNY · KRWAWIENIE
SWĘDZENIE

USUWA
HEMORIN-KLAWE

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאַליסט פאַר הויט-, האָר- און װענערישע קראַנקהייטן, סעקסועל-שוואַכקייט, לישיי און ראַק, רענטגענשטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטרא-טעראַפּיע. נעמט אָן פון 12 ביז 3 נאָכם, און פון 6 אָוונט ביז 9 אין

GIMNAZJUM MĘSKIE
z prawami gimnazjów państwowych
L. SZAKINA w ŁODZI, 18 PIOTRKOWSKA 18
ביטעס פון נייע שילער נעמט אָן די קאַנצעלאַריע
פון גימנאַזיום פון 10 ביז 12 פאַרמיטאָג.

אַנאָנסען-פּרייזן: פאַר'ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—20 גר. אין דער זייט 7 שפּאַלטע
אין טעקסט—40 „ „ „ „ —60 „ „ „ „ 4 „
נאָכ'ן טעקסט—10 „ „ „ „ —15 „ „ „ „ 7 „
פאַר אַ פּעליטער-שורה: [illegible] דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנאַמענטס-פּרייזן: אין לאָדז – 5 זל. אַ חודש מיט אַסטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ – 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.
פאַר'ן אינהאַלט און טערמינען פון די אַנאָנסען איז דער פאַרלאַג נישט פאַראַנטוואָרטליך די אַדמיניסטראַציע איז אָפען ביי טאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]
Czcionkami i drukiem „Najer Folksblat", Piotrkowska 31.